

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.14365760>

Accepted: 04.12.2024

Covid-19 Pandemisi Nedeniyle Uygulanan Uzaktan Eğitime Yönelik İlköğretimde Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşadığı Problemler Ve Hazırbulunuşluk Seviyeleri

An Investigation on the Experienced Problems and Readiness Levels of the Primary School Teachers Assigned In Distance Education Due To the Covid-19 Pandemic

Taşkın PARLAK

Zübeyde Hanım İlkokulu

46parlak@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-7980-2235>

Bilgi SÜLE

Çetin Şen Bilim ve Sanat Merkezi

bilgisüle@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4354-0969>

Hatice Efsun BAYKAN

Hikmet Kozan Ortaokulu

efsunerengun@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-8504-0972>

Tamer ÇALIK

Fevziye Mollaoğlu İlkokulu

tamer38ha@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1783-0231>

Osman EKİCİ

Zübeyde Hanım İlkokulu

osmanekici58@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-3819-6999>

Dilek PARLAK

Şehit Furkan Hamamcı Boztepe İlkokulu

dilek9459@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-7411-9090>

Handan SÜLE

Sabit Bozahmetoğlu İlkokulu

handansule@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-9026-0000>

Özet

Bu çalışmanın amacı; Kayseri ili, Melikgazi ilçesinde bulunan ilköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin Covid-19 pandemisi nedeniyle uygulanan uzaktan eğitim faaliyetlerine yönelik hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesi ve yaşadıkları problemlerin tespit edilmesidir. Araştırmanın evrenini Kayseri ilinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler,

örneklemine ise Kayseri ili, Melikgazi ilçesine bağlı bulunan dokuz adet ilköğretim okulunda görev yapan sınıf ve branş öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmada, literatür taraması ve anket tekniği veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Anket dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin kişisel özelliklerini belirlemeye yönelik hazırlanmış altı soru, ikinci bölümde öğretmenlerin uzaktan eğitim bilgi seviyelerini ölçmeye yönelik sekiz soru, üçüncü bölümde öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili tecrübelerini belirlemeye yönelik yedi soru bulunmaktadır. Dördüncü bölümde ise öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı sorunları belirlemek için hazırlanmış olan 18 adet beş seçenekli (Hiçbir zaman, Nadiren, Bazen, Çoğu zaman, Daima) li Likert tip ölçekten faydalanılmıştır.

Elde edilen veriler istatistiksel olarak değerlendirilmiş ve yüzdelik olarak belirtilmiştir. Yapılan analizler sonucunda; öğretmenlerin %89,5'inin uzaktan eğitim konusunda hizmet içi eğitim almadığı, katılımcıların %87,5'inin ise Covid-19 pandemisi nedeniyle uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri öncesinde uzaktan eğitim yöntemiyle ders vermediği görülmüştür. Buna karşın öğretmenlerin %60,5'i uzaktan eğitim sistemlerine materyal yükleyebileceğini, %91,4'ü Eğitim Bilişim Ağı (EBA) kullandığını belirtmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğunun uzaktan eğitim konusunda eğitim almamasına karşın sisteme hızlı adapte oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin %55,3'ü uzaktan eğitimde yaşadığı en büyük problemin öğrenci kaynaklı (internete erişim, derse katılım, ilgisizlik vb.) olduğunu, %15,8'i uzaktan eğitim platformlarının sistem altyapı sorunlarından kaynaklandığını, %11,2'si kendi internet bağlantılarından kaynaklandığını belirtmiştir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde yaşanan problemlerin en büyüğünün öğrenci kaynaklı olduğu kanaatinde olmaları araştırmanın ilgi çekici sonuçlarından birisidir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Hazırbulunluluk, Öğretmenler, Pandemi

Abstract

The aim of the study is to determine the readiness levels and faced problems of the teachers in distance education due to the Covid-19 pandemic who work at primary schools of Melikgazi district of Kayseri city. The population of the research consists of teachers working in primary schools in Kayseri, and the sample consists of class teachers and branch teachers working at nine primary schools located in Melikgazi district of Kayseri.

Literature review and survey technique were obtained as data collection tools throughout the study. The survey was constructed in four parts. In the first part, there are six questions prepared to determine the personal characteristics of teachers; in the second part, there are eight questions to measure the knowledge levels of distance education; and in the third part, there are seven questions to determine the experiences of teachers about distance education. In the fourth part, 18 Likert type scales with five options (Never, Rarely, Sometimes, Mostly, Always) prepared for determining the problems experienced by teachers in distance education were utilized.

The obtained data were statistically evaluated and the results were stated as percentages. As a result of the analyzes, it was observed that 89.5% of the teachers did not receive in-service training on

distance education, while 87.5% of the participants did not teach by distance education method prior to the distance education activities implemented due to the Covid-19 pandemic. On the other hand, 60.5% of the teachers stated that they can upload materials to distance education systems and 91.4% of them use the Education Information Network (EBA). It can be inferred that although most of the teachers are not trained in distance education, it seems that they adapt to the system quickly. 55.3% of teachers expressed that the major problem in distance education was student originated problems (internet access, class participation, indifference, etc.), 15.8% of teachers face problems with distance education platforms' system infrastructure problems and only 11.2% expressed due to his/her own internet connection based problems. One of the interesting results of the research is that teachers are of the opinion that the biggest problems encountered in the distance education process are student-originated.

Keywords: Distance Education, Readiness, Teachers, Pandemic.

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya yönelik problem durumu, amacı, önemi ve varsayımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem

Küreselleşmenin etkisiyle her alanda artan rekabet sonucu ülkeler, dünyada söz sahibi olabilmek için hızla ilerleyen dünyayı yakalamak, yeni teknolojilere ayak uydurmak ve kendilerine yeni stratejiler bulmak zorunda kalmışlardır. Böyle bir dünyada bir adım öne çıkabilmek için teknolojik yenilikleri yakalamak, BİT teknolojileri hakkında gerekli önlemleri almak, teknolojik altyapıyı hazırlamak ve geleceği öngörmek gerekliliği hiç şüphe götürmez bir gerçektir (Demirci, 2006).

Teknolojik gelişmeler, ekonomik ve beşeri olarak hızla büyüyen dünyada başta eğitim olmak üzere birçok alana da katkıda bulunmuştur. Bu gelişmelere ayak uydurmanın en öncelikli yollarından biri ise eğitimidir. Teknolojinin her alanda olduğu gibi eğitimde de öne çıktığı bir dönemde, teknolojiyi üreten, kullanan ve geliştiren toplumlar hep bir adım önde olacaklardır.

Buna duruma göre teknolojik gelişmeler doğrultusunda eğitim-öğretim ihtiyaçlarını karşılayacak en önemli araçlar arasında bilgisayarlar yer almaktadır. Bilgisayarlar; eğitim-öğretimde, eğitim yönetiminde, rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinde, eğitimde ölçme ve değerlendirmede kullanım özellikleriyle ön plana çıkmaktadırlar (Güzeller ve Korkmaz, 2007).

2002 yılında başlayan bilgisayar laboratuvarları kurulumu ve Bilgi ve İletişim Teknolojisi (BİT) eğitimi, Milli Eğitimde yapılacak olan teknoloji adımlarının öncüleriydiler. OECD (2007, s.90) Dünya Bankası ve Avrupa Kalkınma Bankası 2002 yılından bu yana okulların bilgisayar ve bilgisayar laboratuvarları için finansman sağlamıştır. Bu kapsamda 2007 yılına kadar öğrenciler için 65.000, idareciler ve öğretmenler için 5.000 bilgisayar satın alınmıştır. Türkiye, Dünya

Bankasından sağladığı finansman aracılığı ile daha yüksek düzey Bilgi İletişim Teknolojileri eğitimi için 22 bilgisayar laboratuvarı kurmuştur (OECD,2007: 90) .

Millî Eğitim Bakanlığı, bilgi toplumuna dönüşümü gerçekleştirmek üzere; E-dönüşüm Türkiye Projesi ve kalkınma planları gibi birçok projeyi başlatmış, birçok projeyi de uygulamaya koymuştur (MEB, 2008/76).Bunlardan biri de son yıllarda güncelliğini koruyan Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) projesidir. Eğitimde FATİH Projesi, derslerin etkin kullanımı için okullarımızdaki teknolojiyi iyileştirmek ve eğitim-öğretimde imkân eşitliğini sağlamak amacıyla bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edecek şekilde başlatılmıştır. (Fatih Projesi, 2020).

Eğitim Bilişim Ağı (EBA), Eğitimde FATİH Projesinin içerik ayağını oluşturan internet tabanlı Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı sosyal eğitim platformudur. EBA'nın amacı; İçerikle ilgili ihtiyaçlara cevap vererek, sosyal ağ yapısıyla kullanıcıların bilgi alışverişinde bulunabilmelerini ve teknolojiyi bir amaç olarak değil bir araç olarak kullanılmasını sağlamak amacıyla tasarlanan sosyal bir eğitim platformudur. (FATİH, 2020).

2023 Eğitim Vizyonu'nda "Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm" amacı yer alır. Bu amaç doğrultusunda, Dijital içerikleri etkin olarak kullanma ve geliştirme kültürü edinmiş lider öğretmenler yetiştirilerek bu kültürün okullarda yaygınlaşması, Dijital içerikler kullanılarak kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimlerinin yaşanabildiği platformlar hazırlanması ve dijital materyaller ile basılı materyaller ilişkilendirilerek öğretmenlere bunların etkin kullanımıyla ilgili destek materyaller sunularak dijital materyallerin ana öğretim materyali olarak kullanılması yaygınlaştırılacak tır gibi hedefler yer almaktadır. MEB, 2023 vizyonu kapsamında bu hedeflere ulaşmaya yönelik çalışmalarına devam etmektedir. Bu kapsamda, bakanlık bünyesinde uzaktan eğitimin ana araçlarından biri olan Eğitim Bilişim Ağını (EBA) da 2020 yılının başında güncellenmiştir.

2010 yılında Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi "Fatih Projesi'nin bir parçası olarak geliştirilen, 2011 yılında altyapısı hazırlanarak 2012'de test yayını başlatılan EBA, 2015 ve 2020 yıllarında değişen ihtiyaçlar çerçevesinde yenilenmiştir. EBA'nın 2020'de yenilenmesinin başlıca nedeni Pandemi nedeni ile yaşanan olağanüstü durum değil, "okullar arası fırsat adaletini sağlama" amacıdır. MEB 10 Şubat 2020 tarihinde EBA'nın yeni dönem tanıtımını yapmıştır; "Eğitimde Fırsat Adaleti" amacı doğrultusunda EBA'nın içeriğinin yenilendiğini, güncellendiğini paylaşmıştır. Yapay zekanın da kullanıldığı EBA tüm paydaşların kullanımına acımıştır.

Hızla artan nüfusa bağlı olarak, gerek örgün eğitimde gerekse yağın eğitim kapsamında eğitilmesi gereken insan sayısı artmaktadır. Sürekli gelişen teknolojiler ve bunlara bağlı olan endüstriler de

daha fazla eğitilmiş personele gerek duymakta ve eğitim kurumlarından bunu talep etmektedirler. Ancak tüm bu istemlere karşıt olarak genel bütçe içinden eğitim için ayrılan miktarlar ya aynı kalmakta ya da düşüş göstermektedir. Dolayısıyla birey başına düşen eğitim harcamaları giderek artmaktadır. Eğitilmesi gerekli nüfusun karşısında birey başına düşen eğitim harcamaları sürekli olarak düşme eğilimi göstermektedir (Algan, 1996). Bu tür sınırlamaları ortadan kaldıran ve bu gereksinimlere cevap verebilen eğitim uygulamalarından birisi de “uzaktan eğitimidir”. Eğitime olan talep artışı, maliyet konusunda sıkıntıların yaşanması ve teknolojik gelişmeler uzaktan eğitim sisteminde gelişmelere neden olmaktadır. Corona virüs sebebi ile biraz da zoraki olarak uzaktan eğitime hızlı bir geçiş yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığının EBA gibi bir alt yapısının olması bu geçişi kolaylaştırmıştır. Bunun yanında dünyada çok az sayıda ülkede uygulan teknolojik altyapıya sahip olan FATİH projesi de öğrenci ve öğretmenlerin uzaktan eğitime adaptasyonunu kolaylaştırmıştır.

Yaşadığımız Covid-19 pandemisi durumu tüm dünyada ve ülkemizde teknolojik alt yapının gerekliliğini ortaya koymuştur. Okulların açılmaması, uzaktan eğitim modeline geçişi zorunlu kılmıştır. Ülkemizde genelde üniversitelerde uygulanan uzaktan eğitim ilk defa ilköğretimde uygulanmaktadır. Bu yeni durum karşısında öğretmenlerimizin yaşadığı problemler ve hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışma neticesinde; öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda eğitilmesinde, yapılacak hizmet içi eğitimlere katkı sağlamasında, uzaktan eğitimde yaşanan sorunların giderilmesine yardımcı olmasında, yapılmış diğer çalışmalarla kıyaslanmasında ve konuyla ilgili güncel çok fazla çalışma olmayışından dolayı literatüre de katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede; “Covid-19 Pandemisi nedeniyle uygulanan uzaktan eğitime ilköğretim öğretmenlerinin hazırbulunuşluk seviyeleri ne düzeydedir ve bu öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunlar nelerdir?” cümlesi problem durumu olarak ele alınmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın yapılmasındaki temel amaç ilköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerden uzak eğitim sürecinde yaşadıkları sorunlar ve hazırbulunuşluk seviyeleri hakkında bilgi olarak bir değerlendirme yapmak, uzaktan eğitim sisteminin artı ve eksi yönleri belirlenerek geliştirilmesine katkı sağlamak. Bu temel amaç doğrultusunda alt amaçlar belirlenmiştir.

1. Öğretmenlerin uzaktan eğitim bilgileri ne düzeydedir?
2. Öğretmenlerin uzaktan eğitim tecrübeleri ne düzeydedir?
3. Öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadıkları problemler nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Uzaktan eğitim; etkinlikleri planlayan, uygulayan ve öğrenciler arasındaki iletişim ve etkileşimin farklı eğitim ortamlarıyla sağlandığı, yüz yüze öğretme-öğrenme etkinliklerinin yürütülme

olanağının bulunmadığı durumlarda uygulanan eğitim yöntemi şeklidir (Alkan 2005). Bu sınırlılıklardan en büyüğü Covid-19 nedeni ile 2020 yılında yaşanmıştır. 20 Mart 2020 itibarıyla aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 124 ülkede tüm okullarda ve 11 ülkede belirli bölgelerdeki okullarda örgün eğitime ara verilmiştir. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)'nün paylaştığı verilere göre, ülke çapında örgün eğitime ara veren ülkelerde yükseköğretim öncesi eğitimde 1 milyar 560 milyon 687 bin 40 çocuk eğitim görmektedir.

Uzaktan eğitime bu plansız ve hızlı geçiş, öğrenci ve öğretmenlerin derse odaklanmalarını güçleştirebilmektedir. Bu nedenle, uzaktan eğitim teknolojileri kadar öğrenci, öğretmen ve veli motivasyonuna odaklanmak da önemli olacaktır. Bir diğer önemli konu ise oluşabilecek yalnızlık hissidir. Uzaktan eğitim sürecinde, öğrencilerin öğretmenleri ve sınıf arkadaşları ile zaman zaman da olsa canlı bağlantı kurabilmesi daha verimli olacaktır.

Türkiye dâhil pek çok ülke uzun süredir dijital dönüşümün eğitime olan etkisini tartışa gelmiştir. Yeni tip korona virüs; dijital dönüşüm, uzaktan eğitim ve eğitim sisteminde değişim ihtiyacı tartışmalarını hızlandırmıştır. Bu yeni durum; öğretmenler, öğrenciler ve veliler için bir kültürel dönüşüm gerekliliğini de içermektedir.

23 Mart 2020 tarihinden itibaren Covid-19 salgını nedeniyle uygulanmaya başlanmış olan uzaktan eğitim hakkında öğretmenlerin yaşadığı problemler ve uzaktan eğitime hazır oluşları hakkında kapsamlı çalışmalar bulunmamaktadır. Bu bakımdan, uzaktan eğitim sürecini inceleyip bu kapsamda eğitim veren öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunlara ve sistemin eksikliklerine yönelik görüşlerini alarak uzaktan eğitim sisteminin genel bir değerlendirmesinin yapılmasına, bu alan ile ilgili öğretmen, kurum ve yetkililerin aydınlatılması açısından gerek duyulmuştur.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırmanın konusuyla ilgili olarak yapılmış olan araştırma ve çalışmalar incelenerek özetlenmiştir. İncelemede özellikle uzaktan eğitimle ilgili öğretmenler üzerinden yapılan çalışmalar ve uzaktan eğitim araçlarını içeren çalışmalara dikkat çekilmiştir.

Bozkaya (1999), çalışmasında yazılı ve görüntülü sembol sistemleriyle yapılan öğretimin örgün ve uzaktan eğitim öğrencilerinin başarısına etkisini araştırmıştır. Çalışmada, değişik sembol sistemlerinden öğrenmeyi belirlemek için çoktan seçmeli başarı testi, öğretim materyaline karşı tutumları ölçmek için de, Likert tipi bir tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya örgün ve uzaktan eğitim veren 161 üniversitenin 2. sınıf öğrencisi örneklem olarak alınmıştır. Araştırma sonucunda, farklı sembol sistemlerinden öğrenme etkinliğinin öğrencilerin başarısına, güvenlerine ve

öğrenmenin kalıcılığına büyük bir katkı sağladığı sonucuna varılmıştır. Çalışmada deneklerin uzaktan eğitimde yazılı ve görsel, yüz yüze eğitimde ise yazılı sembol kullanıldığında olumlu tutum sergiledikleri gözlenmiştir.

Koçer (2001), web tabanlı uzaktan eğitim adlı araştırmasında uzaktan eğitimi kavram olarak ele almış, çalışmasında günümüze değin yapılan uzaktan eğitimi tarihsel gelişimi çerçevesinde yöntemlerini incelenmiş, yarar ve yararsızlıkları bakımından 28 uzaktan eğitim teknolojisi anlatılmıştır. Araştırmada, bir web tabanlı uzaktan eğitim modeli örnek uygulama olması açısından hazırlanmıştır.

Amerikan Yüksek Eğitim Enstitüsünün hazırladığı kalite testiyle İnternet Tabanlı uzaktan eğitim veren Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'de 6 üniversite araştırmıştır. Bu testi; ders geliştirme, fakülte eğitimi, öğrenci hizmetleri, öğrenme kaynakları, altyapı, çıktıkların değerlendirilmesi gibi konu başlıkları altında kurumların verdiği İnternet tabanlı uzaktan eğitimin kalitesini değerlendirmiştir. Araştırmanın en önemli bulgulardan biri altyapı sorunlarına olarak ortaya çıkmaktadır. Öğrencinin sahip olduğu İnternet ve bilgisayar altyapısı ile uzaktan eğitim veren kurumun internet altyapısı farklılık göstermektedir. Öğrencilerin altyapısını dersi planlar iken idarecilerin dikkate almaları gerekmektedir (Akt: Şahin, 2005).

Cavanaugh C.S (2001), The Effectiveness of Interactive Distance Education Technologies in K-12 Learning: A Meta-Analysis International J. of Educational Telecommunications (2001) 7(1), 73-88 Cavanaugh, (2001) araştırmasında video konferans yöntemi ile yapılan etkileşimli uzaktan eğitimin, ilköğretim seviyesinde etkililiğini araştırmıştır. Bu analize 19 çalışma dâhil edilmiştir. Kapsamın anaokulundan ortaöğretim son sınıfa kadar olduğu bu çalışmada 929 öğrenci eğitim görmüştür. Elde edilen ortalama etki büyüklüğü +0,147'dir. Bu uzaktan eğitim adına başarılı bir sonuçtur (Akt: Şahin, 2005).

Şahin (2005), internet tabanlı uzaktan eğitimin etkililiğini araştırmıştır. Meta analiz yöntemiyle yapılan bu çalışmada 1994-2004 yılları arasında, internet tabanlı uzaktan eğitimin etkililiğini yüz yüze eğitimle karşılaştıran nicel çalışmalar derlenmiştir. Meta analize toplam 58 çalışma dâhil edilmiştir. Araştırma sonucuna göre internet tabanlı uzaktan eğitimin yüz yüze yapılan eğitime göre daha başarılı olduğu ortaya konmuştur.

Turhan (2005), okul yöneticilerinin uzaktan eğitim teknolojilerine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Araştırma sonucu ile elde edilen bilgiler, araştırmacı tarafından yapılan ve üç bölümden oluşan "Okul Yöneticilerinin Geliştirilmeye İhtiyaç Duydukları Konular Anketi" ile elde edilmiştir. Toplam 123 ilköğretimde ve 29 ortaöğretimde görevine devam eden 337 okul idarecisine anket uygulaması yapılmış olup bu anketlerden 253'ü değerlendirmeye uygun görülmüştür. Çalışma sonucunda ortaya çıkan verilere göre yöneticilerin geliştirilmesine gerek duydukları alanların en

çok yaşa ve yöneticilik kıdemine, görev ve çalıştıkları kurum değişkenine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Zırhlioğlu (2006), Türkiye genelinde ve bölgeler arasında bilgisayar kullanımını ve uzaktan eğitimi istatistiksel olarak analiz etmiştir. Çalışmada, uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajları üzerinde durularak; gelişimi ve bugün geldiği nokta anlatılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre az gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, Türkiye’de de uzaktan eğitimin kabulü yavaş yavaş olmaktadır. Değerlendirmelerden elde edilen sonuçlara göre, bilgisayar ve internet kullanımının yaygınlaştığı, ancak, gelecekte uzaktan eğitimin örgün eğitimin yerini alacağı ortaya konmuştur. Tekin (2007), uzaktan eğitim şeklinde verilmiş olan hizmet içi eğitim programının öğretmenlerin tutumları ve öz-yeterlik algıları üzerindeki etkileşimini araştırmıştır. Deneysel bir çalışma olarak ele alınan bu çalışmada elde edilen veriler, Bilgisayar Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği, Bilgi Formu ve Bilgisayar Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmaya ilköğretim okullarında görev yapan farklı branş ve kıdemde toplam 47 öğretmen yer almıştır. Çalışma neticesinde, “Uzaktan Eğitim Yöntemi ile Verilen Hizmet-içi Bilgisayar Eğitimi Programının” öğretmenlerin bilgisayar öz-yeterlik algılarını, bilgisayara karşı tutumlarını olumlu olarak etki gösterdiği; bayan öğretmenlerin erkeklere göre daha olumlu tutum geliştirmiş oldukları; erkek öğretmenlerinse kadın öğretmenlere göre öz-yeterlik seviyelerini daha az geliştirdiği; öz-yeterlik ve tutum düzeylerinde mesleki branşlara göre anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Spiegel (2001), çalışmasında öğretmenlerin teknoloji kullanımları ve teknoloji alanındaki hislerini öğrenmek için öğretmenlerin teknolojiyi kullanım alışkanlıklarını ve tutumlarını araştırmıştır. Çalışma neticesinde, yaş ve kullanım arasında negatif korelasyon; tutum ve kullanım arasında pozitif korelasyon bulunmuş, yaş ve tutum arasında korelasyon bulunmamıştır (Akt: Tekin, 2007). Kenanoğlu (2008), web tabanlı uzaktan eğitim sistemlerinin öğrenci başarısına, öğrenilenlerin kalıcılığına ve bilgisayara yönelik tutumlarına olan etkisini belirlemek amacıyla deneysel bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma sonucunda başarı açısından deney grubu öğrencilerinin başarılarının ve edindikleri bilginin kalıcılığının kontrol grubuna oranla anlamlı şekilde yüksek çıktığını; öğrencilerin sürece yönelik tutumları arasında ise deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını ifade etmiştir.

Aktaş (2008) tarafından yapılmış olan yüksek lisans tez çalışmasında uzaktan eğitim teknolojilerin ve kullanım yeterliliklerin araştırılmıştır. Yapılan anket sonuçlarında gelecekle ilgili beklentileri açısından verilen yanıtlar değerlendirildiğinde, gelecekte uzaktan eğitim modellerinden birisini örgün eğitime tercih edilmesi için katılımcılar daha ağırlıklı olarak olumlu görüş belirtmektedirler. Bu kişilerin özellikle büyük şehirlerde olması ve teknolojideki değişimleri daha yakından takip edebilmeleri gelecekte uzaktan eğitim modellerinden birisini örgün eğitime tercih etme sebebi olarak gösterilebilir. Bilgisayar ve internet kullanımında bay ile bayanların %100’e yakın bir

oranda kullandığı ve bilgisayarın en fazla eğitim amaçlı kullanıldığı anket değerlendirmelerinden anlaşılmaktadır. Değerlendirme sonuçlarına göre; bayanların erkeklerden daha fazla uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olduğu ve uzaktan eğitimde daha fazla yer almak istedikleri görülmektedir. Bilgisayar ve İnterneti nerede kullandıkları ile ilgili sorulara verilen yanıtlar incelendiğinde büyük bir bölümünün kendi kendine öğrendiği, okulda öğrenen öğrenci sayısının ise %25 olduğu görülmüştür. Samimi ve güvenilir bir eğitim ortamı oluşturulmalıdır. Bu nedenle öğrenciler ve öğretim elemanları arasında açık, net ifadelerin kullanılması, öğretim elemanları ile öğrenciler arasındaki iletişim faaliyetlerinin artırılması daha sağlıklı bir iletişim ortamının oluşmasına yardımcı olacaktır (Aktaş, 2008).

Çamlıfıdan (2007) araştırmasında, branş ve sınıf öğretmenlerinin “Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Yöntemiyle Öğretmenlerin Bilgisayar Eğitimi” programına dair görüşlerinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada internet tabanlı uzaktan eğitim alanında kapsamlı bilgi verilmiş ve öğretmenlere bilgisayar eğitimi programı anlatılmıştır. Netice olarak; programın uygulanması ve katılımı ilgili öğretmenler olumlu olarak görüş sunmuşlar ancak teknik olarak yaşanan aksaklıkların ve bazı öğretmenlerin yeteri düzeyde kullanım becerisi olmamasının çeşitli sorunlara neden olduğu belirlenmiştir. Bundan dolayı öğretmenlere bu sistemi açıklayıcı, tanıtıcı ve kullanımını anlatan uygulamalar ve çalışmalar düzenlenebileceği vurgulanmıştır. (Özer 2011).

Alabay ve Taşdelen (2017), EBA kullanımına ilişkin İstanbul iline bağlı Sultangazi ilçesinde bulunan 5 okuldaki 208 öğretmen ve 211 öğrencinin katıldığı bir çalışma yapmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin EBA kullanım düzeylerine cinsiyet, yaş, mesleki deneyim ve öğrenim durumu değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı bulunmuştur. Buna karşılık branş, Fatih Projesi hakkında bilgi yeterliliğine sahip olma ve kayıtlı EBA kullanıcısı olma değişkenine bağlı anlamlı farklılık bulunmuştur. EBA’da ders içeriklerinin yeterli olduğunu düşünen öğretmenler EBA’yı daha fazla kullandığı ve öğretmenlerin EBA görüşleri ile kullanım düzeyleri arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Ayan (2018), EBA içeriğini kullanma ve içerik geliştirmeye yönelik yaptığı çalışmada verileri 268 öğretmene uyguladığı üç bölümlü bir anket ile toplamıştır. Çalışma bulgularına bakıldığında bireysel e-içerik kullanımı ve geliştirilmesi; branş, lisans düzeyinde eğitim alma, hizmet içi eğitim alma durumlarına bağlı anlamlı düzeyde farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Yine katılımcıların düşük düzeyde e-içeriği kullandıkları ve geliştirdikleri, öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet sürecinde eğitime ihtiyaçları olduğu, EBA’nın daha kolay kullanıma olanak sağlaması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

2.2. Kuramsal Temeller

Uzaktan Eğitim

Mektuplarla başlayan uzaktan eğitim süreci, teknolojideki büyük gelişimin sonucu internet tabanlı uzaktan eğitime kadar gelmiştir (Kırık, 2014). Uzaktan eğitimin geçmişi on dokuzuncu yüzyıla kadar dayanan bir öğretim yaklaşımıdır (Eby, 2013). Uzun dönemlerdir üzerinde çalışmalar yapılmakta olan uzaktan eğitimin, gelişen teknoloji ve araçları sayesinde popüler olmaktadır (Chau vd. , 2013). Uzaktan eğitim hakkında literatürde pek çok kelime birbirinin yerine kullanılmış ve kullanılmaktadır. İnternet tabanlı öğrenme, dijital öğrenme ve online eğitim gibi farklı kavramlar uzaktan öğrenme uygulamalarını karşılamak için kullanılır. Bu kavramlar arasında bariz farklılıklar olmamasına rağmen, literatürde genellikle birbirlerinin yerine kullanılmaktadır (Aydın, 2011). Birçok yöntemle yapılan öğretim ve öğrenme yollarından biri olan uzaktan eğitim, en genel tanımıyla; fiziksel olarak farklı ortamlarda olan öğretmen ve öğrencilerin, bilgi iletişim teknolojileri yoluyla etkileşimde buldukları bir eğitim sistemidir (Yalın, 2005). Uzaktan eğitim, içerik, öğrenen ve öğretenlerin arasındaki bağı etkileşimli iletişim sistemleri aracılığıyla meydana getiren kurum temelinde formal bir öğretim olarak tanımlanabilir (Schlosser ve Simonson, 2006).

Uzaktan eğitim sürecinde en önemli etkenlerden biriside öğrenen ve öğretenlerin hazırbulunuşluk seviyeleridir. Demir (2015) tarafından yapılan çalışmada farklı araştırmacıların tanımları da eklenerek aşağıda belirtilmiştir.

Uzaktan eğitime hazırbulunuşluk;

- Bir kişinin yada bir kurumun online yöntemlerle öğrenmenin faydalarından yararlanabilme kabiliyetidir (Lopes, 2007).
- Bireylerin öğrenme tecrübesi kazanmak için fiziksel ve zihinsel açıdan hazır olmasıdır (Borotis and Poulymenakou, 2004).
- Öğrenmenin kalitesini arttırmak için kişilerin, uzaktan eğitim imkanları ve çoklu ortam teknolojilerinden faydalanabilme kabiliyetidir (Kaur and Abas, 2004).
- İnternet gibi teknolojik kaynakların kullanımı ile ulaşılması kolaylaşan fırsatları değerlendirme yeteneğidir (Choucri et al. ,2003).

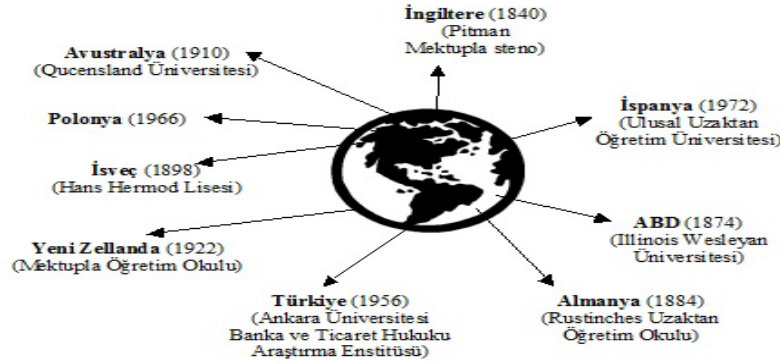
Dünyada Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitimin kavram olarak ortaya çıkışı 1700'lü yıllara dayanmakta olup, o yıllardan beri uygulanmaktadır. Uzunca bir geçmişi olan uzaktan eğitim uygulamaları geçmiş yıllara göre teknolojilerin yaygınlaşmasıyla birlikte tüm ülkelerde daha da gelişerek hızla yaygınlaşmaktadır

(Kaya, 2002). Bu ülkeler, uzaktan eğitim sayesinde vatandaşlarına anayasalarında belirtildiği gibi, eğitimde imkan eşitliği sunmuşlardır (İşman, 2008).

Uzaktan eğitimin ilk çıkış tarihi tartışmalıdır. Ancak, 20 Mart 1728 tarihli Boston Gazetesi'nde mektupla, steno dersleri verileceği ilanına ve sonraları 1833 yılına ait bir İsveç gazetesinde mektupla yazılı anlatım dersi verileceğine ilişkin ilanlara rastlanmıştır. Fakat bu iki ilanda da iki yönden iletişimden ya da notlamadan söz edilmemiştir (Verduin, J.R. ve Clark, Jr. T.A. 1994). Bu ilanlara bakarak uzaktan eğitim sürecinin işletilip işletilmediği konusunda bilgi sahibi olunamamaktadır.

Dünyada ilk uzaktan eğitim çalışması 1840 yılında, Isaac Pitman tarafından İngiltere'de başlatıldığı kabul görmektedir. Bir Steno öğretmeni olan Pitman, İngiltere'de mektupla steno öğretmeye başlamıştır. Pitman, mektup uygulaması ile, öğrencilerine uzaktan eğitim vermiştir. Öğrencilerin başarılarını uyguladığı uzaktan eğitim yöntemiyle notla değerlendirilmiştir (Kaya, 2002).

Şekil 1 Dünyadaki Bazı Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Başlangıç Tarihleri ve İlk Uygulamaları (Kaynak: Kaya, 2002)

Türkiye'de Uzaktan Eğitim

1924'de John Dewey'in sunduğu "Öğretmen Eğitim Raporu" ile uzaktan eğitim, Türkiye'de gündeme gelmiştir. Ülkemizde mektupla öğretim kavramı ise 1933-34 yıllarında mektupla öğretim kurslarının açılması fikri ile ortaya atılmıştır. MEB, Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığını (FRTEB) 1951 yılında "Öğretici Filmler Merkezi" olarak kurmuştur. MEB bu hizmeti daha da yaygınlaştırarak; eğitim filmleri üretilip, eğitim teknolojilerini köylere kadar ulaştırmıştır. Radyo ve televizyonun yaygınlaşması ile de, uzaktan eğitim uygulamalarına radyo ve televizyon üzerinden başlanmıştır (Zırhlioğlu, 2006).

Bankalarda çalışanların mektupla öğrenim görmeleri amacı ile Türkiye'deki ilk uzaktan eğitim uygulaması, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü tarafından 1956 yılında başlatılmıştır.

MEB Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı 1960 yılında, İstatistik-Yayın Müdürlüğü'nde bazı teknik konuları mektupla öğretmek için "Mektupla Öğretim Merkezi'nin kurmuştur. Sınırlı bir amacı olmasına karşın Türkiye de Uzaktan Öğretimin ilk ciddi uygulamasıdır (Özdi, 1986). 1974'te bu merkeze bağlı olarak Mesleki ve Teknik Öğretim Mektupla Öğretim Okulu adlı yeni bir okul açılmıştır. Mektupla Öğretim Okulu'nda Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu, Ticaret Turizm Yüksek Öğretmen Okulu, Üç Yıllık Eğitim Enstitüleri ile Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulunun bütün bölümlerinin programlarının yanı sıra mesleki-teknik kursları uygulamaya konulmuştur. Bu programlara yaklaşık 50 bin öğrenci 1974-1975 öğretim yıllarında kaydedilmiştir. Mektupla Öğretim Merkezi 26.09.1975 gün ve 01/3745 sayılı Bakanlık Onayı ile kurulan Yaygın Yükseköğretim Kurumuna bağlanmıştır (MEB, 1982).

Günümüz de ise tüm dünyada hızla bir gelişim içinde olan uzaktan eğitim konusu ülkemizde de önem arz etmektedir. Şu andaki çalışmaların Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi'nde, Açık Lisede ve diğer bazı üniversitelerde (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Bilkent v.b.) devam etmektedir. Hızla değişen ve gelişen teknolojik gelişmeler uzaktan eğitimin de değişmesini ve gelişmesini sağlamıştır (İşman, 2008). Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) bünyesinde uygulamaya konulan Ulusal Akademik Network (ULAK-NET) projesi ile üniversitelerde uzaktan eğitim devri başlamıştır (Temel, 2009). Milli Eğitim Bakanlığı da gelişen ve değişen sisteme uyarak FATİH projesi kapsamında EBA platformu üzerinden uzaktan eğitime yer vermeye ve kullanmaya başlamıştır. İlköğretimden üniversiteye kadar birçok alanda gerek tam anlamıyla kullanma, gerekse normal öğretime destek amaçlı olmak üzere birçok alanda uzaktan eğitim uygulanmaktadır.

Ülkemizde uzaktan eğitim alanını ilgilendiren konular kronolojik olarak belirtilmiştir. Şekil 2'de önemli olaylar dört bölüm olarak sınıflandırılmıştır.

Şekil 2 Uzaktan eğitimin Türkiye bağlamında dönem ve evreleri (Bozkurt , 2016)

FATİH Projesi

Eğitimde FATİH Projesi, okullarımızdaki teknolojiyi iyileştirmek, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak gayesi ile bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için başlatılmıştır (Fatih Projesi, t.y.).

FATİH Projesi “Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi, Eğitimde FATİH Projesi” sloganıyla 2010 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından duyurulmuş ve 2011-2012 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. FATİH Projesinin amaçlarından biriside devlet okullarında donanım ve yazılım altyapısının önemli iyileştirmeler yapmaktır (Ekici ve Yılmaz, 2013). FATİH Projesi yalnızca altyapı kutulu yapan değil birçok boyutu ile ülke kalkınmasına etki edecek bileşenlere sahiptir. FATİH Projesi; amacı ve maliyeti bakımından eğitim sistemi içinde yapılan en kapsamlı projedir. Proje kapsamında; ilköğretim ve Ortaöğretim kademesindeki okullarda derslikler ve öğretmen odaları Etkileşimli Tahta ile donatılmıştır. Ayrıca öğretmen ve öğrencilere tablet bilgisayar verilmiş, lazer yazıcılar kullanımlarına sunularak derslerde bilgi iletişim teknolojileri daha etkin kullanmaları amaçlanmıştır. Proje kapsamında öğretmenler hizmet içi eğitime alınarak hazırlanmışlardır. Eğitsel e-içerikler oluşturularak, öğretim programları bilişim teknoloji destekli öğretime uyumlu hale getirilmektedir (Fatih Projesi, t.y.). Beş ana bileşenden meydana gelen bu proje Şekil 2.3’de görülmektedir (Fatih Projesi, t.y.).

Şekil 3 Eğitimde FATİH Projesinin ana bileşenleri

EBA, FATİH Projesinin alt bileşenlerinden olup, e-içeriğin sağlanması, yönetilmesi ve kullanılması için oluşturulan online sosyal bir eğitim platformudur. Buldu (2014)'nın da belirttiği üzere okullarda öğretmenler ve öğrenciler tarafından kullanılmak amacı ile EBA online eğitim ve paylaşım etkinlikleri yapılmaktadır.

Eğitim Bilişim Ağı (EBA)

EBA Fatih Projesi kapsamında sınıf seviyelerine uygun, incelemeyen geçmiş e-içeriklerin yer aldığı güvenli eğitim platformudur. Daha çok öğretmen ve öğrencilerin kullanmakta olup tüm paydaşlar kullanabilir (EBA, t.y.). “Eğitimin geleceğe açılan kapısı” sloganı ile ortaya çıkan EBA, sadece okulda değil okul dışında da yani ihtiyaç duyulan her yerde BİT aracılığıyla e-içerik kullanımını sağlamak ve böylece teknolojiyi eğitime bütünleştirme etmeyi amaçlamaktadır (EBA, t.y.).

Teknolojik imkânlardan yararlanabilmek maksadıyla başlatılan EBA Projesi; eğitimde sınırların kaldırılması, eğitimde niteliğin ve kalitenin yükseltilmesi için okullarda uygulanmaya başlanmıştır (Alabay ve Taşdelen, 2017). İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerince büyük ölçüde kullanılan EBA içerisinde birçok eğitim hizmeti de bulundurmaktadır (Aktay ve Keskin, 2016). 2012 yılında test yayını ile başlayan EBA, 2015 yılına kadar deneme sürümüyle devam etmiştir. Yeni ara yüzüyle 2015 yılı Eylül ayında yayın hayatına başlayan EBA'nın 1 Aralık 2016 tarihi itibarıyla ikinci sürümü hizmete başlamıştır (Pala vd., 2017). EBA'nın ikinci sürümü geçmesiyle birlikte karışık olan içeriği sade ve düzenli bir şekil almıştır. Bu da EBA'nın geliştirilebilir bir platform olduğunun göstergesidir. EBA sahip olduğu basit düzen ve tasarım sayesinde kullanımını arttırmakta, tüm sınıf düzeylerine uygun içerik tasarlayabilmektedir. Oluşturulan bu içeriklerin uygunluğu incelenerek kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır. EBA'da içerik MEB'in yanında, öğretmen ve öğrenciler tarafından da oluşturulmaktadır. Böylece kullanıcılar hem bilgiyi üreten hem de tüketen konumun da bulunmaktadır.

EBA öğretmenlere sunduğu hizmet içi eğitimler yoluyla mesleki gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. EBA ile öğretmenler, öğrencileri ile ders dışı etkileşimi sürdürebilmekte, e-çerik paylaşımı yapabilmekte, sınavlar ve değerlendirme yöntemleri kullanabilmektedir. Öğrenci ile guruplar oluşturarak paylaşımlarını buradan takip edebilir, öğrencilerine kişisel takvim belirleyerek bireysel öğrenmelerine katkıda bulunabilir. Ayrıca meslektaşları ve zümreleri ile aynı guruplar içinde yer alarak etkili iletişim ve koordinasyon sağlayabilirler. Öğretmenler kendi ürettikleri içerikleri paylaşabilir, bu paylaşımları video, doküman, sınav, etkinlik, slayt gibi farklı yöntemlerle uygulayabilir.

EBA, öğrenciler için her yerde eğitim imkanına sahip olabilmeleri, daha verimli ve etkin çalışabilmeleri için tasarlanmıştır. Öğrenciler sınıf arkadaşları ve öğretmenler ile iletişim kurarak online çalışabilir. Öğretmeni tarafından gönderilen etkinliklere ve çalışmalara katılım sağlayabilir. Öğrencilere isteği zaman ve isteği mekanda çalışma fırsatı sunması açısından EBA öğrenciler tarafından tercih edilerek sevilmektedir. Öğrencilerin kendi paylaşımlarını yapabilmeleri, yapılan oylamalara katılabilmeleri, eğitsel oyunlar oynayabilmeleri ve robotik kodlama gibi zengin içeriklere ulaşabilmeleri sistemi öğrenciler için çekici kılmaktadır.

EBA sistemine www.eba.gov.tr linki üzerinden bağlanılmaktadır. Öğretmenler, öğrenciler ve veliler sisteme kendi üretecekleri şifrelerle ve e-devlet üzerinde bağlanabilmektedir. Ayrıca öğretmenler sisteme MEBBİS şifreleri ile de bağlanabilir. EBA zengin içeriğinin yanı sıra Nisan 2020 tarihinden itibaren şartlarında getirdiği zorunluluk üzerine Canlı Ders uygulamasına geçmiştir. Pandemi döneminde okulların tatil olmaları nedeni ile ihtiyaç duyulan uzaktan eğitimi karşılaması amacı ile canlı ders programı EBA üzerinden gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlere canlı ders idareciler tarafından atanmakta olup ders adı, saati, öğretmeni sistem tarafından kullanıcılara mesaj yoluyla iletilmektedir.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen ve analiz edilen verilerden çıkarılan bulgular gösterilmiş, tablolar yorumlanmıştır. Bulgular dört ana bölümde verilmiştir.

- Öğretmenleri betimlemeye yönelik bulgular,
- Öğretmenlerin uzaktan eğitim bilgi seviyelerine yönelik bulgular,
- Öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili tecrübelerine yönelik bulgular,
- Öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı problemlere ilişkin bulgular.

Öğretmenleri betimlemeye yönelik bilgiler bölümünde, araştırmamıza katılan öğretmenlerin sosyo-demografik (cinsiyet, yaş, medeni durum, çalışma durumları gibi) özellikleri sayısal verilerle belirtilmektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitim bilgi seviyelerine yönelik bölümde ise araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim konusundaki hazırbulunmuşlukları belirlemeye yönelik sorular sorulmuştur.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili tecrübelerine yönelik bölümde ise öğretmenlerin geçmiş deneyimlerine yer verilmiştir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı problemlere ilişkin bilgiler bölümünde, öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde yaşadığı sorunların tespit edilmesine yönelik çalışılmıştır.

4.1. Öğretmenleri Betimlemeye Yönelik Bulgular

Bu bölümde 152 öğretmenin ankete vermiş olduğu cevaplardan elde edilen veriler doğrultusunda kişisel bilgilerine yönelik nicel tanımlamalara yer verilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri aşağıda gösterilmiştir. Anketin ilk maddesi olan araştırmaya katılan öğretmenlerin branş durumları işlenerek gruplandırılmış nicel veriler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1 Öğretmenlerin Unvan Durumları

Unvanınız?	N	%
Sınıf Öğretmeni	121	79,6
Branş Öğretmeni	31	20,4
Toplam	152	100

1890

Tablo 1 incelendiğinde öğretmenlerin %79,6’lık kısmının Sınıf Öğretmeni, %20,4’lük kısmının Branş Öğretmeni olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptığı okul kademesi durumları Tablo 2’ de gösterilmiştir.

Tablo 2 Öğretmenlerin Görev Yaptığı Okul Kademesi

Görev Yaptığınız Okul Kademesi	N	%
İlkokul	126	82,9
Ortaokul	26	17,1
Toplam	152	100

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin %82,9’luk kısmının İlkokul, %17,1’lik kısmının Ortaokul da görev yaptığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet durumları Tablo 3’ de gösterilmiştir.

Tablo 3 Öğretmenlerin Cinsiyet Durumları

Cinsiyetiniz	N	%
Kadın	75	49,3
Erkek	77	50,7
Toplam	152	100

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin %49,3'lük kısmının Kadın, %50,7'lik kısmının Erkek olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş durumları Tablo 4' de gösterilmiştir.

Tablo 4 Öğretmenlerin Yaş Durumları

Yaşınız	N	%
20-25	-	-
26-30	5	3,3
31-40	57	37,5
41-50	67	44,1
50 Yaş üzeri	23	15,1
Toplam	152	100

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin %3,3'lük kısmının 26-30, %37,5'lik kısmının 31-40, %44,1'lik kısmının 41-50 yaş aralığında olduğu; %15,1'lik kısmının 50 yaş üzeri olduğu; 20-25 yaş aralığında ise hiç öğretmen olmadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kıdem durumları Tablo 5' de gösterilmiştir.

Tablo 5 Öğretmenlerin Kıdem Yılı Durumları

Kıdem Yılımız	N	%
1-5	4	2,6
6-10	16	10,5
11-20	68	44,7
21-30	49	32,2
30 üzeri	15	9,9
Toplam	152	100

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin %2,6'lık kısmının 1-5, %10,5'lik kısmının 6-10, % 44,7'lik kısmının 11-20, % 32,2'lik kısmının 21-30 kıdem yılına sahip olduğu; % 9,9'luk kısmının da 30 yıl üzeri kıdem yılına sahip olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim durumları Tablo 6' de gösterilmiştir.

Tablo 6 Öğretmenlerin Eğitim Durumları

Eğitim Durumunuz	N	%
Yüksekokul (Ön Lisans)	11	7,2
Fakülte (Lisans)	131	86,2
Yüksek Lisans	10	6,6
Doktora	-	-
Toplam	152	100

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin %7,2'lik kısmının Yüksekokul (Ön Lisans), % 86,2'lik kısmının Fakülte (Lisans), %6,6'lik kısmının Yüksek Lisans mezunu olduğu; Doktora eğitim düzeyine sahip öğretmen olmadığı görülmektedir.

4.2.Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Bilgi Seviyeleri

Yapılan araştırmada öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki bilgi seviyeleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olma durumları Tablo 7' de gösterilmiştir.

Tablo 7 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları

Uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi misiniz?	N	%
Evet	106	69,7
Kısmen	44	28,9
Hayır	2	1,4
Toplam	152	100

Tablo 7 incelendiğinde, Uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi misiniz? Sorusuna öğretmenlerin % 69,7'lik kısmının Evet, % 28,9'luk kısmının Kısmen, % 1,4'lük kısmının da Hayır cevabı verdiği görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin MEB uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olma durumları Tablo 8' de gösterilmiştir.

Tablo 8 Öğretmenlerin MEB'in Uyguladığı Uzaktan Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları

MEB'in uyguladığı uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi misiniz?	N	%
Evet	106	69,7
Kısmen	44	28,9
Hayır	2	1,4
Toplam	152	100

Tablo 8 incelendiğinde, “MEB uzaktan eğitim çalışmaları hakkında bilgi sahibi misiniz?” sorusuna öğretmenlerin %73'lük kısmının Evet, %26,3'lük kısmının Kısmen, %0,7'lik kısmının da Hayır cevabı verdiği görülmektedir. Uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olamayanların aynı şekilde Milli Eğitim Bakanlığının uyguladığı uzaktan eğitim hakkında da bilgi sahibi olmadığı gözlemlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili ders içeriği materyal hazırlama hakkındaki bilgi düzeyleri Tablo 9' de gösterilmiştir.

Tablo 9 *Uzaktan Eğitim İle İlgili Ders İçeriği ve Materyal Hazırlama Hakkındaki Bilgi Düzeyleri*

Uzaktan eğitim ile ilgili ders içeriği materyal hazırlama hakkında bilginiz var mı?	N	%
Evet	51	33,6
Kısmen	83	54,6
Hayır	18	11,8
Toplam	152	100

Tablo 9 incelendiğinde, “uzaktan eğitim ile ilgili ders içeriği materyal hazırlama hakkında bilginiz var mı?” Sorusuna öğretmenlerin %33,6'lık kısmının Evet, %54,6'lık kısmının Kısmen, %11,8'lik kısmının da Hayır cevabı verdiği görülmektedir. Her tür ve düzeydeki eğitim uygulamalarında amaçlara ulaşabilmesi için öğretim teknoloji ve materyallerinden yararlanılması gerekmektedir. Bir öğretme etkinliği ne kadar çok duyu organına hitap ederse öğrenme daha iyi ve daha kalıcı olmaktadır. Araştırmaya katılan 152 öğretmenden 83'nün kısmen, 18'inin ise uzaktan eğitim ders materyal hazırlama konusunda bilgisinin olmadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim denilince anladıkları teknolojik araçlar Tablo 10' da gösterilmiştir.

Tablo 10 *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Denilince Hangilerini Anlıyorsunuz Durumları*

Uzaktan eğitim denilince hangilerini anlıyorsunuz?	N	%
İnternet	146	96,1
Televizyon	126	82,9
Telefon	81	53,3
Video Konferans	108	71,1
Çoklu Ortam	81	53,3
Zoom vb mecralar	1	0,7
Youtube	1	0,7
Diğer (Ödevlendirme, kaynak paylaşımı)	1	0,7

Tablo 10 incelendiğinde, birden çok seçeneğin de işaretlenebildiği “uzaktan eğitim denilince hangilerini anlıyorsunuz?” sorusuna öğretmenlerin 146’sı İnternet, 126’sı Televizyon, 108’i video konferans cevabını vermiştir. Günümüzde internet, video konferans ve çoklu ortamın akla gelmesi gayet normal iken telefonun 81 öğretmen tarafından söylenmesinin 40 yaş üzeri 90 öğretmenden kaynaklandığı yorumlanmaktadır. Uzaktan eğitim denince 126 öğretmenin Televizyonu anlaması Covid-19 nedeniyle MEB’in televizyon yayını kullanması sebebiyle olduğu yorumlanmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullandıkları araçlar Tablo 11’ de gösterilmiştir.

Tablo 11 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Hangi Araçları Kullandıkları

Uzaktan eğitimde hangi araçları kullanıyorsunuz?	N	%
EBA	129	84,9
Zoom	62	40,8
Adobe Connect	16	10,5
Youtube	49	32,2
Whatsapp	134	88,2
Video çekme, telefonla arama	1	0,7
Instagram	1	0,7
Telefon	1	0,7
Skype	1	0,7
E-Twinning	1	0,7

1894

Tablo 11 incelendiğinde, birden çok seçeneğin de işaretlenebildiği Uzaktan eğitimde hangi araçları kullanıyorsunuz? Sorusuna öğretmenlerin 134’ü Whatsapp, 129’ u EBA, 62 ‘si Zoom ve 49’u Youtube cevabını vermiştir. Tablo 10’da Zoom yalnızca 1 kişinin uzaktan eğitim denince aklına geliyor iken, Tablo 11’de 62 gibi yüksek sayıda öğretmenin kullandığı görülmektedir. Bu durumun EBA üzerinden canlı ders yapılamamasından kaynaklandığı yorumlanmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullandığı yöntemler Tablo 12’ de gösterilmiştir.

Tablo 12 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Kullandıkları Yöntemler

Uzaktan eğitimde hangi yöntemleri kullanıyorsunuz?	N	%
Canlı ders	55	36,2
Dosya paylaşımı	139	91,4
Video ders	80	52,6

Tablo 12 incelendiğinde, birden çok seçeneğin de işaretlenebildiği “Uzaktan eğitimde hangi yöntemleri kullanıyorsunuz?” sorusuna öğretmenlerin 139’u Dosya paylaşımı, 80’ni Video ders,

55'i ise canlı ders cevabını vermiştir. Tablo 11'de Whatsapp uygulamasının ve EBA'nın en yüksek oranda çıkması, dosya paylaşımının oranının yüksek çıkmasını açıklamaktadır. EBA'nın canlı ders yanında dosya paylaşımında da kullanımının yüksek olduğu yorumlanmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin bilgisayar kullanma düzeyi konusunda kendilerini konumlandırması Tablo 13' de gösterilmiştir.

Tablo 13 Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanım Düzeyleri

Bilgisayar kullanma düzeyi konusunda kendinizi nasıl konumlandırıyorsunuz?	N	%
Kullanmıyorum	1	0,7
Başlangıç düzeyinde	6	3,9
Orta	72	47,4
İyi	69	45,4
Profesyonel	4	2,6
Toplam	152	100

Tablo 13 incelendiğinde, “Bilgisayar kullanma düzeyi konusunda kendinizi nasıl konumlandırıyorsunuz?” sorusuna öğretmenlerin %47,4'lük kısmının Orta, %45,4'lük kısmının İyi, %3,9'lük kısmının Başlangıç düzeyinde, %2,6'lık kısmının Profesyonel, %0,1'lik kısmının kullanmıyorum cevabı verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin bilgisayar kullanımının genel olarak orta ve iyi düzeyde olduğu yorumlanmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin internet kullanma düzeyi konusunda kendilerini konumlandırması Tablo 14' de gösterilmiştir.

Tablo 14 Öğretmenlerin İnternet Kullanım Düzeyleri

İnternet kullanma düzeyi konusunda kendinizi nasıl konumlandırıyorsunuz?	N	%
Kullanmıyorum	–	–
Başlangıç düzeyinde	3	2,0
Orta	63	41,4
İyi	81	53,3
Profesyonel	5	3,3
Toplam	152	100

Tablo 14 incelendiğinde, öğretmenlerin %53,3'lük kısmının İyi, %41,4'lük kısmının Orta, %3,3'lük kısmının Profesyonel, %2,0'lik kısmının Başlangıç düzeyinde cevabı verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin internet kullanımının genel olarak iyi ve orta düzeyde olduğu yorumuna varılmıştır.

4.3.Öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili tecrübeleri

Yapılan araştırmada öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili tecrübeleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili hizmet içi eğitim alma durumları Tablo 15’ de gösterilmiştir.

Tablo 15 *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumları*

Uzaktan eğitim ile ilgili hizmet içi eğitim aldınız mı?	N	%
Evet	16	10,5
Hayır	136	89,5
Toplam	152	100

Tablo 15 incelendiğinde, “Uzaktan eğitim ile ilgili hizmet içi eğitim aldınız mı?” sorusuna öğretmenlerin %89,5’lik kısmının Hayır, %10,5’lik kısmının Evet, cevabı verdiği görülmektedir. Bu sonucu göre öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda hizmet içi eğitim eksikliği olduğu düşünülmüştür. Bu durum öğretmenlerin hazırbulunuşluğunu da olumsuz etkilemektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim yolu ile daha önce ders verme durumları Tablo 16’ da gösterilmiştir.

1896

Tablo 16 *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Yolu İle Daha Önce Ders Verme Durumları*

Uzaktan eğitim yolu ile daha önce ders verdiniz mi?	N	%
Evet	19	12,5
Hayır	133	87,5
Toplam	152	100

Tablo 16 incelendiğinde, “uzaktan eğitim yolu ile daha önce ders verdiniz mi?” sorusuna öğretmenlerin %87,5’lik kısmının Hayır, %12,5’lik kısmının Evet, cevabı verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda daha önce ders verme konusunda eksikliği görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin hazırbulunuşlukluğunu da olumsuz etkilemektedir. Pandemi nedeniyle zorunlu olarak geçilen uzaktan eğitimde birçok öğretmenin ilk defa ders verdiği görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim ile öğrencilerine değerlendirme yapma durumları Tablo 17’ de gösterilmiştir.

Tablo 17 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim İle Öğrencilerine Değerlendirme Yapma Durumları

Uzaktan eğitim ile öğrencilerinize değerlendirme yaptınız mı ?	N	%
Evet	53	34,9
Hayır	99	65,1
Toplam	152	100

Tablo 17 incelendiğinde, “uzaktan eğitim ile öğrencilerinize değerlendirme yaptınız mı?” sorusuna öğretmenlerin %65,1’lik kısmının Hayır, %34,9’luk kısmının Evet, cevabı verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ders verme oranının düşük olmasına karşın uzaktan eğitim üzerinden değerlendirme yapma oranı yüksek çıkmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin web 2.0 teknolojisi hakkında hizmet içi eğitim alma durumları Tablo 18’ de gösterilmiştir.

Tablo 18 Öğretmenlerin Web 2.0 Teknolojisi Hakkında Hizmet İçi Eğitim Alma Durumları

Web 2.0 teknolojisi hakkında hizmet içi eğitim aldınız mı?	N	%
Evet	11	7,2
Hayır	141	92,8
Toplam	152	100

1897

Tablo 18 incelendiğinde, “Web 2.0 teknolojisi hakkında hizmet içi eğitim aldınız mı?” sorusuna öğretmenlerin %92,8’lik kısmının Hayır, %7,2’lik kısmının Evet, cevabı verdiği görülmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde grup çalışması, etkili öğrenme, üst düzey düşünme, yapılandırmacı öğrenme, bireysel öğrenme, sorumluluk alma vb. becerilerin gelişmesine katkı sağlayan web 2.0 teknolojisi hakkında öğretmenlerin büyük çoğunluğunun eğitim almadıkları anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin web 2.0 teknolojisini uzaktan eğitimde kullanma durumları Tablo 19’ de gösterilmiştir.

Tablo 19 Öğretmenlerin Web 2.0 Teknolojisini Uzaktan Eğitimde Kullanma Durumları

Web 2.0 teknolojisini uzaktan eğitimde kullandınız mı?	N	%
Evet	20	13,2
Hayır	132	86,8
Toplam	152	100

Tablo 19 incelendiğinde, “Web 2.0 teknolojisini uzaktan eğitimde kullandınız mı?” sorusuna öğretmenlerin %86,8’lik kısmının Hayır, %13,2’lik kısmının Evet, cevabı verdiği görülmektedir. Öğrenciler öğrenim hayatlarında ve ileriki yaşamlarında teknoloji okuryazarı, aktif ve katılımcı

bireyler olmalarına yardımcı olan web 2.0 teknolojisini öğretmenlerin büyük çoğunluğunun kullanmadığı bulgulanmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin herhangi bir uzaktan eğitim yönetim sistemine materyal ekleyebilme durumları Tablo 20’ de gösterilmiştir.

Tablo 20 Öğretmenlerin Herhangi Bir Uzaktan Eğitim Yönetim Sistemine Materyal Ekleyebilme Durumları

Herhangi bir uzaktan eğitim yönetim sistemine materyal ekleyebilir misiniz?	N	%
Evet	92	60,5
Hayır	60	39,5
Toplam	152	100

Tablo 20 incelendiğinde, “Herhangi bir uzaktan eğitim yönetim sistemine materyal ekleyebilir misiniz?” sorusuna öğretmenlerin %60,5’lik kısmının Evet, %39,5’lik kısmının Hayır, cevabı verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim sistemlerine materyalekleyebilmelerinin oranının yüksek çıkması EBA deneyimlerinden kaynaklandığı yorumlanmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı eğitim bilişim ağı (EBA) kullanma durumları Tablo 21’ de gösterilmiştir.

1898

Tablo 21 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumları

Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Bilişim Ağını(EBA) kullanıyor musunuz?	N	%
Evet	139	91,4
Hayır	13	8,6
Toplam	152	100

Tablo 21 incelendiğinde, “Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Bilişim Ağını(EBA) kullanıyor musunuz?” sorusuna öğretmenlerin %91,4’lük kısmının Evet, %8,6’lik kısmının Hayır, cevabı verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin 2011 yılında faaliyete geçen EBA kullanımı konusunda 9 yıllık tecrübelerinden kaynaklı %91,4’lük gibi yüksek oranda kullanım sağladıkları görülmektedir.

4.4.Öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadıkları problemler

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı genel problemler aşağıdaki tablolarla gösterilmiştir.

Günümüzde uzaktan eğitimde kullanılan teknolojilerin büyük çoğunluğu İnternet üzerindedir. EBA, Zoom, Youtube, Whatsapp gibi Covid-19 sürecinde uzaktan eğitimde kullanılan platformlar kaliteli internet erişimi gerektirmektedir. Araştırma kapsamında öğretmenlerin internet kaynaklı problemlerinin sayısal verileri Tablo 22’de gösterilmiştir.

Tablo 22 Öğretmenlerin İnternet Konusunda Yaşadığı Problemler

İnternete erişim konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	16	10,5
Nadiren	40	26,3
Bazen	69	45,4
Çoğu zaman	26	17,1
Daima	1	0,7
Toplam	152	100

Tablo 22 incelendiğinde öğretmenlerin internet kaynaklı sorun yaşadıkları görülmektedir. Araştırma evrenimizin büyükşehir içinde, internet altyapısı kuvvetli bir bölgede olduğu düşünüldüğünde kırsal bölgelerde daha fazla sorun yaşanabileceği yorumlanmaktadır.

Tablo 23 Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanma Konusunda Yaşadığı Problemler

Bilgisayar kullanımı konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	25	16,4
Nadiren	66	43,4
Bazen	57	37,5
Çoğu zaman	4	2,6
Daima	0	0
Toplam	152	100

Tablo 23 incelendiğinde öğretmenlerin bilgisayar kullanımında nadiren ve bazen sorun yaşadığı görülmektedir. Hiç sorun yaşamayan öğretmenlerin oranı %16,4 gibi düşük bir seviyede olduğu ortaya çıkmaktadır. Oysaki bilgisayar uzaktan eğitimde en etkili teknolojik araçlardandır. Akıllı telefonların kullanımının yaygınlaştığı günümüzde bilgisayarın kullanımının ikinci plana atıldığı yorumlanmaktadır.

Tablo 24 Öğretmenlerin EBA’ya Erişim Konusunda Yaşadığı Problemler

EBA’ya erişim konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	07	4,6
Nadiren	32	21,1
Bazen	68	44,7
Çoğu zaman	44	28,9
Daima	1	0,7
Toplam	152	100

Tablo 24 incelendiğinde Covid-19 pandemisi nedeniyle Milli Eğitim Bakanlığının uyguladığı uzaktan eğitim sürecinin en aktif kullanılan mecralardan biride EBA'dır. Öğretmenlerin %28,9'unun çoğu zaman EBA'ya erişim sorunu yaşamasının aşırı yoğunluktan ve sistem altyapısından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 25 Öğretmenlerin EBA Sistemi Üzerindeki E-Ders İçeriklerinin Yeterliliği Konusunda Yaşadığı Problemler

EBA sistemi üzerindeki e-ders içeriklerinin yeterliliği konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	08	5,3
Nadiren	24	15,8
Bazen	69	45,4
Çoğu zaman	47	30,9
Daima	4	2,6
Toplam	152	100

Tablo 25 incelendiğinde EBA ders içeriklerinin yeterliliği hakkında %30,9 oranında çoğu zaman, %45,4 oranında bazen öğretmenlerin sorun yaşadığı ortaya çıkmaktadır. EBA ders içeriklerinin yetersizliği sorununun ilköğretimde çalışan öğretmenlerin genel sorunu olduğu yorumlanmaktadır.

1900

Tablo 26 Öğretmenlerin EBA Ders İçeriklerinde Kullanılan Ses, Video, Görüntü Gibi Öğelerin Sorunsuzca Çalışması Konusunda Yaşadığı Problemler

EBA ders içeriklerinde kullanılan ses, video, görüntü gibi öğelerin sorunsuzca çalışması konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	12	7,9
Nadiren	38	25
Bazen	82	53,9
Çoğu zaman	20	13,2
Daima	0	0
Toplam	152	100

Tablo 26 incelendiğinde öğretmenlerin %53,9'luk gibi büyük bir kısmının bazen sorun yaşadığı görülmektedir. Öğretmenlerin %25'lik kısmının nadiren, %13,2'lik kısmının ise çoğu zaman sorun yaşadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 22'deki internet sorunu bulguları ile karşılaştırıldığında EBA sistemindeki video, görüntü, ses gibi öğelerin çalışmasındaki problemin internet alt yapı ve bağlantı odaklı olduğu yorumlanmaktadır.

Tablo 27 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Öğrencilere Ödev Verme Ve Ödevleri Takip Etme Konusunda Yaşadığı Problemler

Uzaktan eğitimde öğrencilere ödev verme ve ödevleri takip etme konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	17	11,2
Nadiren	47	30,9
Bazen	60	39,5
Çoğu zaman	28	18,4
Daima	0	0
Toplam	152	100

Ödev vermenin, sisteme materyal yükleme ile bağlantısı doğru orantılıdır. Tablo 27 incelendiğinde öğretmenlerin ödev verme ve takibi konusunda yaşadığı problemlerin Tablo 20'deki sisteme materyal yükleyemem cevabı veren %60,5'lik öğretmen oranıyla doğrusal olduğu düşünülmektedir.

Tablo 28 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde öğrenciler İle Eş Zamanlı İletişim Sağlanması Konusunda Yaşadığı Problemler

Uzaktan eğitimde öğrenciler ile eş zamanlı iletişim sağlanması konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	8	5,3
Nadiren	43	28,3
Bazen	57	37,5
Çoğu zaman	44	28,9
Daima	0	0
Toplam	152	100

Tablo 28 incelendiğinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde öğrenciler ile eş zamanlı iletişim sağlanması konusunda %37,5'i bazen, %28,9'u çoğu zaman, %28,5'i ise nadiren sorun yaşadığını görülmektedir. Eş zamanlı iletişim EBA, Zoom gibi platformlar üzerinden canlı ders yolu ile gerçekleşmektedir. Yaşanan eş zamanlı iletişim probleminin öğrencilerin internet imkânları, öğretmenlerin internet problemleri ve canlı ders araçlarının alt yapı sorunlarından kaynaklandığı yorumlanmaktadır.

Tablo 29 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim İle Öğrenilmesi Beklenen Konuların Öğretimi Konusunda Yaşadığı Problemler

Uzaktan eğitim ile öğrenilmesi beklenen konuların öğretimi konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	06	3,9
Nadiren	41	27
Bazen	76	50
Çoğu zaman	28	18,4
Daima	1	0,7
Toplam	152	100

Tablo 29 incelendiğinde öğretmenlerin uzaktan eğitim ile öğrenilmesi beklenen konuların öğretimi konusunda %50'sinin bazen, %27'sinin nadiren, %18,4'ünün ise çoğu zaman sorun yaşadığını görülmektedir. Öğretmenlerin pandemi nedeni ile ani gelişen uzaktan eğitim sürecine hazırlıksız yakalanmasının ve uzaktan eğitim araçlarının kullanımını hakkındaki bilgi eksikliklerinin bu duruma sebep olduğu düşünülmektedir.

Tablo 30 Öğretmenlerin İstedikleri Zamanda Öğrencilerinin Derse Erişiminin Sağlanması Konusunda Yaşadığı Problemler

Öğrencilerinizle istediğiniz zamanda derse erişiminin sağlanması konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	7	4,6
Nadiren	33	21,7
Bazen	62	40,8
Çoğu zaman	49	32,7
Daima	1	0,7
Toplam	152	100

Tablo 30 incelendiğinde öğretmenlerin öğrencileri ile istedikleri zaman derse erişimleri konusunda %40,8'inin bazen, %32,7'sini çoğu zaman, %21,7'sinin nadiren sorun yaşadığını görülmektedir. Hiçbir zaman ve daima seçeneği oranları çok düşük seviyede kalmıştır. Öğrencilerin de öğretmenler gibi alışık olmadıkları bu yeni uzaktan eğitim dönemine uyum sağlamada zorlandıkları yorumlanmaktadır.

1902

Tablo 31 Öğretmenlerin Öğrencilere Uygulamalı Olarak Verilmesi Gereken Derslerin Öğretilmesi Konusunda Yaşadığı Problemler

Öğrencilere uygulamalı olarak verilmesi gereken derslerin öğretilmesi konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	4	2,6
Nadiren	24	15,8
Bazen	62	40,8
Çoğu zaman	57	37,5
Daima	5	3,3
Toplam	152	100

Tablo 31 incelendiğinde öğretmenlerin uzaktan eğitim öğrencilere uygulamalı olarak verilmesi gereken derslerin öğretilmesi konusunda %40,8'inin bazen, %37,5'inin çoğu zaman, %15,8'inin ise nadiren sorun yaşadığını görülmektedir. Çoğu zaman sorun yaşayanlar, katılımcıların yarısından fazlasına tekabül etmektedir. İlköğretimde yüz yüze eğitimin en büyük avantajlarından biride derslerin uygulamalı olarak verilebilmesidir. Genel olarak öğretmenlerin bu problemi

yaşamasında uzaktan eğitim dezavantajlarından biri olan uygulamaya dönük derslerden yeterince yararlanılamamasından kaynaklandığı yorumlanmıştır.

Tablo 32 Öğretmenlerin Öğrencilere Öğrenme Durumlarına İlişkin Dönüt Sağlanması Konusunda Yaşadığı Problemler

Öğrencilere öğrenme durumlarına ilişkin dönüt sağlanması konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	7	4,6
Nadiren	33	21,7
Bazen	60	39,5
Çoğu zaman	51	33,6
Daima	1	0,7
Toplam	152	100

Tablo 32 incelendiğinde öğretmenlerin öğrencilerinden öğrenme durumlarına ilişkin dönüt sağlanması konusunda %39,5'inin bazen, %33,6'sının çoğu zaman, %21,7'sinin ise nadiren sorun yaşadığını görülmektedir. Öğrencilerden dönüt alma konusunda yaşanan problemin uzaktan eğitimde canlı ders ile daha sağlıklı olacağı, video konferans, dosya paylaşımı gibi yöntemlerle ise sorun yaşanabileceği yorumlanmaktadır.

Tablo 33 Öğretmenlerin Öğrencilere Yerinde ve Zamanında Dönüt Yapılması Konusunda Yaşadığı Problemler

Öğrencilere yerinde ve zamanında dönüt yapılması konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	7	4,6
Nadiren	36	23,7
Bazen	62	40,8
Çoğu zaman	46	30,3
Daima	1	0,7
Toplam	152	100

Tablo 33 incelendiğinde öğretmenlerin öğrencilerinden yerinde ve zamanında dönüt alabilmesinin uzaktan eğitimin dezavantajlarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Uzaktan eğitimde sınıf yönetiminin zorluğu ve öğrencilerin derse aktif katılımındaki eksiklikler nedeni ile yerinde zamanında dönüt alınmasının zorlaştığı yorumlanmıştır. Öğrenci ilgisizliği ve uzaktan eğitimde ki ikili iletişim eksikliklerinin de katkısının olduğu düşünülmektedir.

Tablo 34 Öğretmenlerin Öğrencilerin Öğrenme Sürecine Etkin Katılımının Sağlanması Konusunda Yaşadığı Problemler

Öğrencilerin öğrenme sürecine etkin bir şekilde katılımının sağlanması konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	3	2
Nadiren	33	21,7
Bazen	63	41,4
Çoğu zaman	52	34,2
Daima	1	0,7
Toplam	152	100

Tablo 34 incelendiğinde öğretmenlerin %41,4'ünün bazen, %34,2'sinin çoğu zaman, %21,7'sinin nadiren öğrencilerin öğrenme sürecine etkin bir şekilde katılımının sağlanması konusunda problem yaşamaktadır. Öğrencilerden kaynaklı internet, ilgisizlik, derse katılım eksikliği gibi problemlerin bu sorunun ortaya çıkmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Devam zorunluğu olmaması ve sınıfta kalma kaygısı yaşanmaması nedeni ile öğrencilerin derse katılmada isteksiz davranmaları açıklanabilir.

Tablo 35 Öğretmenlerin Öğrenci Değerlendirme Süreçleri Konusunda Yaşadığı Problemler

Öğrenci değerlendirme süreçleri konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	2	1,3
Nadiren	34	22,4
Bazen	67	44,1
Çoğu zaman	47	30,9
Daima	2	1,3
Toplam	152	100

Tablo 35 incelendiğinde öğretmenlerin %44,1'inin bazen, %30,9'unun çoğu zaman, %22,4'ünün nadiren öğrenci değerlendirme süreçleri konusunda problem yaşamaktadır. Öğrenci değerlendirme konusunda yaşanan problemin uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme hakkında öğretmenlerin eğitim ve bilgi eksikliğinden kaynaklanabileceği yorumlanmaktadır.

Tablo 36 Öğretmenlerin Ders Anlatımında Kullanılan Yöntemlerin Uzaktan Eğitime Olan Uygunluğu Konusunda Yaşadığı Problemler

Ders anlatımında kullanılan yöntemlerin uzaktan eğitime olan uygunluğu konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	9	5,9
Nadiren	36	23,7
Bazen	71	46,7
Çoğu zaman	34	22,4
Daima	2	1,3
Toplam	152	100

Tablo 36 incelendiğinde öğretmenlerin %46,7'sinin bazen, %23,7'sinin nadiren, %22,4'ünün çoğu zaman ders anlatımında kullanılan yöntemlerin uzaktan eğitime olan uygunluğu konusunda problem yaşamaktadır. Yüz yüze eğitimde kullanılan ders anlatım yöntemlerinin uzaktan eğitimdekilerden farklılıkları bulunmaktadır. Beceri ve tutuma yönelik davranışların gerçekleştirilmesinde uzaktan eğitim etkili olamamaktadır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ilk defa uzaktan eğitim faaliyeti yürütmektedir. Yüz yüze eğitimde kullandıkları öğretim yöntemlerini uzaktan eğitime adapte edememelerinden problem yaşadıkları yorumlanmıştır.

Tablo 37 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Yoluyla Alınan Derslerin İhtiyacı Karşılama Durumu Konusunda Yaşadığı Problemler

Uzaktan eğitim yoluyla verilen derslerin ihtiyacı karşılama durumu konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	4	2,6
Nadiren	26	17,1
Bazen	74	48,7
Çoğu zaman	45	29,6
Daima	3	2
Toplam	152	100

Tablo 37 incelendiğinde öğretmenlerin %48,7'sinin bazen, %29,6'sının çoğu zaman, %17,1'inin nadiren uzaktan eğitim yoluyla verilen derslerin ihtiyacı karşılama durumu konusunda problem yaşamaktadır. Pandemi nedeniyle geçilen uzaktan eğitim sistemi üzerinden verilen derslerin özellikle ilköğretim kademesinde öğrenci yaş ve gelişim düzeyi nedeni ile ihtiyacı karşılayamadığı söylenebilir.

Tablo 38 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Yolu ile Verilen Derslerin Kalıcılığı Konusunda Yaşadığı Problemler

Uzaktan eğitim yolu ile verilen derslerin kalıcılığı konusunda problem yaşıyor musunuz?	N	%
Hiçbir zaman	4	2,6
Nadiren	30	19,7
Bazen	67	44,1
Çoğu zaman	49	32,2
Daima	2	1,3
Toplam	152	100

Tablo 38 incelendiğinde öğretmenlerin %44,1'inin bazen, %32,2'sinin çoğu zaman, %19,7'sinin nadiren Uzaktan eğitim yolu ile verilen derslerin kalıcılığı konusunda problem yaşadığını belirtmektedir. İlköğretimde kalıcılığını arttırmak için drama, oyun gibi teknikler kullanılmaktadır. Uzaktan eğitimde ise bu tekniklerin kullanımı kısıtlıdır. Problemin ana sebeplerinden birininse bu durum olduğu düşünülmektedir. Uzaktan eğitim öğrencilere bireysel öğrenme fırsatları sunar. Derslerin kalıcılığının zengin içerik sunan uzaktan eğitim sisteminde öğrenci istekliliğine bağlı olduğu yorumlanmaktadır.

Tablo 39 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde En Çok Karşılaştığınız Sorun

Uzaktan eğitim sürecinde en çok karşılaştığınız sorun nedir?	N	%
İnternette kaynaklanan sorunlar	17	11,2
Öğrencilerden kaynaklanan sorunlar	84	55,3
Uzaktan eğitim platformlarının sistem altyapı sorunları	24	15,8
Uzaktan eğitim kullanımı konusunda bireysel motivasyon eksikliği	8	5,3
Uzaktan eğitim süreci ve araçları hakkında bilgi yetersizliği	12	7,9
Sorun yaşamıyorum	7	4,6
Toplam	152	100

Tablo 39 incelendiğinde öğretmenlerin %55,3 oranında öğretmenler, uzaktan eğitimde en çok karşılaştıkları sorunun öğrenci kaynaklı olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin internet erişimlerinin kısıtlılığının, istek ve ilgi durumlarının, sisteme yabancı olmalarının neden olduğu düşünülmektedir. Öğrenci kaynaklı sorunları sırası ile sistem altyapı sorunları ve internet kaynaklı sorunlar takip etmektedir. Öğretmenlerin kendilerinde bulduğu iki sorun ise %7,9 oranında bilgi yetersizliği, %5,3 oranında bireysel motivasyon eksikliği görülmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde elde edilen bulgular doğrultusunda, daha önce belirlediğimiz problemlerin sonuçları üzerinde durulmuş ve önerilere yer verilmiştir.

4.1.Sonuç ve Tartışma

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma;

Araştırma kapsamında ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin hazırbulunuşlukları kapsamında uzaktan eğitime yönelik bilgi ve tecrübe düzeylerine yönelik veriler toplanmıştır.

Yapılan analizlerde araştırmaya katılan 152 öğretmenin tamamına yakınının uzaktan eğitim hakkında bilgilerinin olduğu belirtmişlerdir. Bilgi sahibi olmalarının bu konuda aldıkları eğitim yolu ile mi olduğunun anlaşılması için araştırmacının tarafından “Uzaktan eğitim ile ilgili hizmet içi eğitim aldınız mı?” sorusu yöneltilmiştir. Bulgular sonucunda 152 öğretmenden 136’sının eğitim almadığı ortaya çıkmıştır. Milli Eğitim Bakanlığının uzaktan eğitim hakkında öğretmenlerin hizmet içi eğitiminde eksikliğin olduğu söylenebilir. Tutar (2015), yaptığı araştırmada öğretmenlere yönelttiği “EBA hakkında hizmet içi eğitim aldınız mı?” sorusuna %19,7 evet, %80 hayır yanıtını almıştır. Bu sonuç araştırmamızla bire bir uyum sağlamaktadır.

Öğretmenlerin mükemmel eğitildiği ve yetiştirildiği varsayılsa bile çevresel koşulların gereklerini yerine getirmeleri ve meslekteki yeni gelişmelere adaptasyonunu öğretmenlerin sürekli eğitimlerini gerekli kılmaktadır (Aydın, 2008). Yapılan araştırmalarda, ihtiyaçların belirlenmesi hizmet içi eğitim tasarlanmanın en önemli noktası olduğu fikrinde birleşmektedir (Schlichter, 1986; Kaplan, 1986; Wood ve Feldhusen, 1996, akt: Gökyer, 2012). Araştırmalarda da belirtildiği üzere MEB öğretmenlerin hizmet içi eğitim almaları konusunda gerekliliği öngörememiştir.

Yapılan araştırmada uzaktan eğitim ile ilgili ders içeriği, materyal hazırlama konusunda öğretmenlerin büyük çoğunluğu bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir. Tablo 20’de de aynı doğrultuda cevap vererek sisteme materyal yükleyebilecekleri cevabını vermişlerdir. Milli Eğitim Bakanlığı 2016 yılı sonuna kadar 432.288 adet Etkileşimli Tahta (ET) dağıtımını yaparak kurumlarını tamamlanmıştır. 2016 yılı sonuna kadar 6904 okulun ağ alt yapısı kurumları tamamlanmıştır. İnternet kurulumu yapılan toplam okul sayısı 14.154’dür. 5276 okula ise fiber internet erişimi sağlanmıştır (YEGİTEK,2017;s.22). Uzun yıllardır öğretmenlerin okullarda ET kullanmaları e-materyal konusunda uzaktan eğitim sistemine uyumlarını kolaylaştırdığı şeklinde yorumlanmaktadır.

Pandemi nedeniyle 1 hafta zorunlu tatilin ardından 23 Mart 2020de uzaktan eğitime başlanmıştır. Uzaktan eğitim süreci EBA internet sitesi (www.eba.gov.tr) ve televizyon (TRT EBA TV İlkokul, TRT EBA TV Ortaokul, TRT EBA TV Lise) aracılığıyla yürütülmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim denince ilk aklına gelenin internet ve televizyon olduğu sonucu ortaya çıkmasının, uzaktan eğitimi sürecine EBA yani internet ve televizyon ile başlamalarının etkisini olduğu sonucuna varılmıştır. Birden çok seçeneğin işaretlenebildiği “Uzaktan eğitimde hangi araçları kullanıyorsunuz?” sorusuna 129 öğretmen EBA, 117 öğretmen ise Whatsapp cevabı vermiştir. Kartal (2017), yaptığı çalışmada EBA’yı kullanımda öğretmenlerin çoğunun bilgi sahibi olduklarını, teknoloji kullanma hakkında da kendilerini donanımlı buldukları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç, araştırmamızda ki sonucu desteklemektedir. Tablo 22’de de gösterilen, birden çok seçeneğin işaretlenebildiği anket sorusunda en çok kullanılan uzaktan eğitim yöntemi olarak ‘Dosya Paylaşımı’ şikkını 139 öğretmen işaretlemiştir. Bu bulgu neden Whatsapp’ın EBA’dan sonra en çok kullanılan araç olduğunu göstermektedir.

Araştırmamızda öğretmenlerin büyük çoğunluğunun kendisini internet ve bilgisayar kullanımı konusunda İyi ve Orta düzeyde konumlandığı ortaya çıkmaktadır. Yıldırım (2007), öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma durumlarını incelediği çalışmada öğretmenlerin çoğunluğunun bilgi iletişim teknolojilerini kullanmadığı sonucuna varılmıştır. Kahyaoğlu (2011), 20 ilköğretim okulunda çalışan fen bilgisi ve sınıf öğretmenlerinden topladığı veriler sonucunda teknoloji bakımından yeterli donanıma sahip olunmasına rağmen ders ortamında bu teknolojilerin kullanılmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Kıyık (2016), ise yaptığı araştırmada genel anlamda sınıf öğretmeni adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi düzeylerinin yüksek olduğunu, Altunoğlu (2017) da yaptığı araştırmada öğretmenlerin teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterlilik düzeylerinin iyi, teknolojiye yönelik tutumlarının olumlu olduğu sonucuna varmıştır. Yapılan araştırmalar geçmişten günümüze öğretmenlerin teknolojik yatkınlıklarının ve bilgilerinin artmakta olduğu görülmektedir. Bu bulgular araştırmamızla paralellik göstermektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma;

Yapılan çalışmada uzaktan eğitim hakkında öğretmen hazırbulunuşluklarına ışık tutması açısından uzaktan eğitimde tecrübeleri araştırılmıştır.

Araştırma kapsamında 152 öğretmene anket uygulanmış ve öğretmenlerin %87,5 gibi büyük bir çoğunluğu uzaktan eğitim yolu ile daha önce ders vermediğini belirtmiştir. Daha önce bu konuda deneyimi olmayan öğretmenler Covid-19 nedeni ile okulların kapanması sonucu ani ve zorunlu olarak uzaktan eğitime geçmişlerdir. Önceleri dosya paylaşımı, ödev kontrolü, televizyon yayını ile başlayan süreç EBA üzerinden canlı ders sisteminin devreye alınması ile farklı bir boyuta evrilmiştir. Hızla gelişen bu süreçte öğretmenlerin yine büyük bir bölümünün Web 2.0 teknolojileri hakkında hizmet içi eğitim almaması ve bu teknolojiyi daha önce kullanmamış olması,

uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin problem yaşanacağını düşündürmektedir. Araştırmanın ilginç sonuçlarından birisi olarak öğretmenlerin EBA kullanım oranı %91,4 olarak gözlemlenmiştir. EBA sistemini yıllardır kullanan öğretmenler, uzaktan eğitiminde EBA üzerinde gerçekleşmesi sebebi ile sisteme çabuk ve kolay adapte oldukları sonucuna varılmıştır. Güvendi (2014)'te ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin ortaöğretimde görev yapan öğretmenlere göre EBA'yı daha etkin kullandığını belirtmiştir. Çalışma sonucu araştırma bulgularımızı desteklemektedir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma;

Araştırma kapsamında ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin 2019-2020 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde, MEB tarafından Covid-19 pandemisi nedeni ile başlatılan uzaktan eğitim kapsamında yaşadıkları sorunlar araştırılmış, veriler toplanmış ve analiz edilmiştir.

Araştırma; öğretmenlerin internete erişim, EBA'ya erişim, EBA sistemi üzerindeki e-ders içeriklerinin yeterliliği, EBA ders içeriklerinde kullanılan ses, video, görüntü gibi öğelerin sorunsuzca çalışması sorunlarını %65'lik bir oranda bazen ve nadiren yaşadıkları görülmüştür. Bu sorunları yaklaşık beşte birlik kısmının ise çoğu zaman yaşadığı belirlenmiştir. Genel olarak sistem ve altyapı kaynaklı bu sorunların ülkedeki bütün ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinin aynı anda geçişinden kaynaklandığı şeklinde yorumlanmaktadır. 2018-19 verilerine göre, Türkiye'de okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde, 9 milyon 394 bin 125'i erkek, 8 milyon 714 bin 735'i kız olmak üzere toplam 18 milyon 108 bin 860 öğrenci örgün eğitim almaktadır. Örgün eğitimde 1 milyon 77 bin 307 öğretmen görev yapmaktadır (MEB, 2020). Milli Eğitim Bakanlığının açıkladığı veriler sistem sorunlarının aşırı yoğunluktan kaynaklandığını açıklamaktadır. Aksoy (2017), "EBA'nın Kullanım Amacı, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu yüksek lisans tez çalışmasında öğretmenlerin, EBA sistemini kullanırken içeriklerin yetersiz olması, donanım-altyapı eksikliği gibi problemlerle karşılaştıkları tespitinde bulunmuştur. Bu sonuç da araştırmamızın sonucunu desteklemektedir.

Araştırma kapsamında yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitimin karşılaştırılması ve uzaktan eğitiminin avantaj veya dezavantajlarının belirlenmesi amacı ile öğretmenlere anket kapsamında sorular yöneltilmiştir. Böylece yüz yüze alışkın olan ve uzaktan eğitimde yeni olan öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar belirlenmiştir. Bu sorular uzaktan eğitim ile öğrenilmesi beklenen konuların öğretimi, öğrencilere uygulamalı olarak verilmesi gereken derslerin öğretilmesi, öğrencilere öğrenme durumlarına ilişkin dönüt sağlanması, öğrencilere yerinde ve zamanında dönüt yapılması, ders anlatımında kullanılan yöntemlerin uzaktan eğitime olan uygunluğu, uzaktan eğitim yoluyla alınan derslerin ihtiyacı karşılama durumu ve uzaktan eğitim yolu ile verilen derslerin kalıcılığı hakkında yaşanan problemleri içermektedir. Yöneltilen toplam yedi soruya öğretmenler birbirine yaklaşık oranda cevaplar vermişlerdir. Ortalama olarak öğretmenlerin %44'ü bazen, %33'ü çoğu zaman, %22'si nadiren şeklinde cevaplamıştır. Uygulamalı eğitim, yerinde ve zamanında dönüt alabilme, etkili iletişim yüz yüze en büyük avantajlarındandır. Uşun (2006: 20), uzaktan eğitimin

duyuşsal ve psiko-motor davranışların kazandırılmasında etkili olamadığını belirtmektedir. İlköğretim kademesinin en önemli öğelerinden biri öğrenci ile bire bir temas kurabilmektir. Uzaktan eğitimde bu etkileşimin sağlanamamasından öğretmenlerin bu türden problem yaşadığı sonucu çıkarılmıştır. Uzaktan eğitimin en önemli dezavantajların biri de sosyal etkileşimin eksikliği, bireysel etkileşimin eksikliği, öğreticiye erişimdeki zorluklardır (Tryon & Bishop, 2009; Uşun, 2006: 20; İşman, 2011: 745). Yapılan çalışmalar araştırma bulgularımızla paralellik sağlamaktadır.

“Bilgisayar kullanımı konusunda problem yaşıyor musunuz?” sorusuna öğretmenlerin geneli bazen ve nadiren cevaplarını vermiştir. Bilgisayar kullanma konusunda da öğretmenler kendilerini orta ve iyi seviyede konumlandırmıştır. Günümüzde teknoloji araçlarının yaygınlığı ve okullarda bilgisayar, akıllı tahta imkânlarının sağladığı koşullar sebebi ile bu konuda çok fazla problem yaşanmadığı şeklinde yorumlanmıştır. Öğrenci değerlendirme sürecinde yaşanan problemin öğretmenlerin daha önce uzaktan eğitim üzerinden öğrenci değerlendirmemesinden kaynaklı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonucu Tablo 17’deki “Uzaktan eğitim ile öğrencilerinize değerlendirme yaptınız mı?” sorusuna verilen %65,1 oranındaki hayır sonucu desteklemektedir. Araştırmanın en ilginç sonucu “Uzaktan eğitim sürecinde en çok karşılaştığınız sorun nedir?” sorusuna öğretmenler yarıdan fazlasının ‘Öğrenciden kaynaklanan sorunlar’ olarak cevap vermesidir. Öğrencilerden kaynaklı sorunları ilgisizlik, derse katılım, internet ve bilgisayara sahip olma imkânları bakımından bakıldığında sonuç anlamsız gelmemektedir. Tunga & İnceoğlu (2016) da uzaktan eğitimde öğrencilerin yüz yüze iletişim halinde olabilecekleri bir öğretmen olmadığı için derslere olan ilgilerinin azaldığını sonucu, uzaktan eğitimle verilen derslerin öğrencilerce yeterince önemsemediği bulgumuzla örtüşmektedir. Ayvacı & Bebek (2016) öğrencilerin uzaktan eğitimle verilen derslere daha istekli katıldığını belirtmişlerdir. Tunga & İnceoğlu (2016) ise yüz yüze eğitimde uzaktan eğitime göre öğrenci katılımının daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmamızdaki bulguları Tunga & İnceoğlu (2016) desteklerken, Ayvacı & Bebek’in (2016) bulgularıyla çelişmektedir.

4.2.Öneriler

1. Araştırma sonuçları göz önüne alındığında EBA altyapı sorunlarının giderilmesi, içeriklerinin zenginleştirilmesi, sistemin verimliliğini ve etkinliğini arttıracaktır.
2. EBA’da içerik öğrenci ve öğretmen ihtiyaçlarına göre hazırlanmalıdır.
3. Covid-19 pandemisi nedeni ile bu kadar geniş çaplı bir uzaktan eğitim Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilk defa uygulanmaktadır. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerle sürece hazırlanmaları faydalı olacaktır. Normalleşme sürecinin başlaması ile okullarda uzaktan eğitim derslerin müfredata eklenerek öğrencilere okutulması faydalı olabilir.

4. Uzaktan eğitimde öğrenci katılımının artırılması amacı ile değerlendirme süreçlerinin işletilmesi ve devam zorunluluğu gibi kısıtlar getirilmelidir. Böylece öğrencilerin derse katılımlarının artırılabilir.
5. Öğretmen ve öğrenci destek hizmetleri sağlanmalıdır.
6. Öğrencilerin EBA platformuna ilgilerinin artırılması amacı ile içerisinde gizli müfredat kazanımları barındıran oyunların, uygulamaların zenginleştirilmesi gerekmektedir.
7. Uzaktan eğitimde öğretmen ve öğrenci motivasyonunu arttırmaya yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir.
8. Uzaktan eğitimin faydaları hakkında tüm paydaşları kapsayan seminerler düzenlenmelidir. Velilerin de uzaktan eğitime olumlu yönde bakmaları açısından bilgilendirilmeleri fayda sağlayabilir.
9. Öğretmenlerin bilgisayar sahibi olabilmesi için kampanyalar yapılması ve bilgisayar kullanımı konusunda uzaktan hizmet içi eğitime alınmaları faydalı olabilir.
10. Öğrencilerin ve öğretmenlerin internete erişiminin sağlanabilmesi adına kampanyalar yapılması faydalı olabilir. Bu sayede eğitimde fırsat eşitliği de sağlanabilir.
11. Okul web sitelerinin dosya paylaşımı için EBA'ya ek olarak kullanılması artırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- A., İ. (2008). *Uzaktan eğitim. (3. baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Aksoy, N. (2017). *EBA (Eğitim Bilişim Ağı) 'nın kullanım amacı, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri, Yüksek lisans tezi*. Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- Aktaş, Ö. (2008). *Uzaktan eğitim teknolojileri ve kullanım yeterlilikleri*. İstanbul: marmara üniversitesi fen bilimleri enstitüsü .
- Aktay, S. K. (2016). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) İncelemesi. Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi. Retrieved from <http://dergipark.org.tr/ekad/issue/28248/300311> , 2 (3), 27-44.
- Alabay, A. &. (2017). Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA (eğitimde bilişim ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma. ÖZEL SAYI-2017, 27-29. .
- Algan, E. (12-15 Kasım 1996). Uzaktan Eğitimde Teknoloji Kullanımı ve Geleceğin Teknolojileri. Ankara: Türkiye Birinci Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumunda sunuldu.
- Alkan, C. (2005). *Eğitim Teknolojisi*. Anı Yayıncılık.
- Altunoğlu, A. (2017). *Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) Düzeyleri Ve Teknolojiye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Ayan, E. (2018). *Öğretmenlerin eğitim bilişim ağı içeriğini kullanma ve e-içerik geliştirme durumlarının incelenmesi, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aydın, C. H. (2011). *Açık ve uzaktan öğrenme: öğrenci adaylarının bakış açısı*. Ankara: İşkur Matbaacılık.
- Aydın, İ. (2008). *Öğretimde Denetim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ayvacı, H. Ş. (2016). Genel fizik-II dersinin uzaktan eğitim yazılımları ile uygulanmasına yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi. *10th International Computer and Instructional Technologies Symposium* (s. pp. 1-6). Rize: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi.
- Borotis, S. A. (2004). E-Learning Readiness Components: Key Issues to Consider Before Adopting E-Learning Interventions. . *Government, Healthcare, and Higher Education*, 1:1622-1629.
- Bozkaya, M. (1999). *Yazılı ve görüntülü sembol sistemleriyle yapılan öğretimin örgün ve uzaktan eğitim öğrencilerinin başarısına etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bozkurt, A. (2016). *Bağlantıcı kitlesel açık çevrimiçi derslerde etkileşim örüntüleri ve öğretenöğrenen rollerinin belirlenmesi, Doktora Tezi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı.
- Buldu, M. (2014). Öğretmen Yeterlik Düzeyi Değerlendirmesi Ve Mesleki Gelişim Eğitimleri Planlanması Üzerine Bir Öneri. *Milli Eğitim Dergisi*, 44(204), 114-134.
- Chau, M. W. (2013). Using 3D virtual environments to facilitate students in constructivist learning. *Decision Support Systems*. 56, 115-121. doi:10.1016/j.dss.2013.05.009.
- Choucri, N. M. (2003). Global e-readiness - for what? P:177.
- Demir, Ö. (2015). *Öğrencilerin ve Öğretim Elemanlarının E-Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Düzeylerinin İncelenmesi: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi*. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demirci, A. (2006). *İnternet ile Tüketici Eğitimi. Doktora Tezi*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- EBA (t.y.). (2020, 4 6). *EBA*. <http://www.eba.gov.tr/> adresinden alındı
- Eby, G. (2013). *Uzaktan Eğitim Ortamlarının Tasarımı*. Ankara: Kültür Ajans.
- Ekici, S. v. (2013). FATİH projesi üzerine bir değerlendirme. s. 27(2), 317-339.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş: Nicel ve Eleştirel Kuram Metodolojiler*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fatih Projesi. (t.y.). (2020, 4 2). *Fatih Projesi*. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/index.html#about> adresinden alındı

- Gökyer, N. (2012). Öğretmenlerin Hizmet içi Eğitim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Öncelikli İhtiyaç Duydukları Konular. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 16 (2), 233-267.
- Güvendi, G. M. (2014). *Millî Eğitim Bakanlığı'nın öğretmenlere sunmuş olduğu çevrimiçi eğitim ve paylaşım sitelerinin öğretmenlerce kullanım sıklığının belirlenmesi: eğitim bilişim ağı (EBA) örneği*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güzeller, C. a. (2007). Bilgisayar Destekli Öğretimde Bir Ders Yazılımı Değerlendirmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1),155-168.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- KAHYAOĞLU, M. (2011). İlköğretim öğretmenlerinin fen ve teknoloji dersinde yeni teknolojileri kullanmaya yönelik görüşleri. *Eğitim Bilimleri Araştırması Dergisi*, 1(1), 79-96.
- Kartal, M. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) hakkındaki görüşleri*, Yüksek lisans tezi. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Kaur, K. a. (2004). *An assessment of e-Learning readiness at the open university Malaysia, Paper presented at the international conference on computers in education (ICCE2004)*. Melbourne, Australia.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kenanoğlu, R. (2008). *Web tabanlı uzaktan eğitim sistemlerinin öğrenci başarısına ve bilgisayara yönelik tutumlarına etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kırık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94.
- Kıyık, D. (2016). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Seviyelerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Koçer, E. (2001). *Web tabanlı uzaktan eğitim*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Lopes, C. T. (2007). *Evaluating e-learning readiness in a health sciences higher education institution, Proceedings of IADIS International Conference of Elearning*. Porto, Portugal.
- M.E.B. (1982). (1982). *Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu (YAYKUR)*. Ankara: Mesleki ve Açıköğretim Okulu Matbaası.
- MEB. (2020, 4 12). Strateji Geliştirme Başkanlığı: http://sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=361 adresinden alındı

- MEB, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü. (2008). *e-Okul Sisteminin Orta Okullardada Uygulanması, 2008/76*. Ankara.
- OECD. (2007). *OECD e-Government Studies Turkey (Turkish version): Turkey (Turkish version)*. Devlet Planlama Teşkilatı.
- Özgül, İ. (1986). *Uzaktan eğitimin evrensel çerçevesi ve Türk eğitim sisteminde uzaktan öğretimin yeri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Özer, B. (2011). *Uzaktan Eğitim Programlarının Öğrenci ve Öğretim Üyesi Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi (Sakarya Üniversitesi Örneği), Yüksek Lisans Tez*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Pala, F. A. (2017). Eğitim Bilişim Ağı web sitesinin otantik görevler ve göz izleme ile kullanılabilirliğinin incelenmesi. *İhlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 24-38.
- ryon, P. J. (2009). Theoretical foundations for enhancing social connectedness in online learning environments. *Distance Education*, 30(3), 291-315.doi:10.1080/ 01587910903236312.
- Schlosser, L. v. (2006). *Distance education: Definition and glossary of terms, (2nd Ed)*. Greenwich, Connecticut: Information Age Publishing.
- Şahin, M. (2005). *İnternet tabanlı uzaktan eğitimin etkililiği: bir meta analiz çalışması, yüksek lisans tezi*. Adana: çukurova üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü.
- Tekin, O. (2007). *Uzaktan eğitim yöntemiyle verilen hizmet içi eğitim programının öğretmenlerin öz yeterlik alguları ve tutumlarına etkisi (Muğla ili örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Temel, H. (2020, 04 19). *Uzaktan Eğitim*. Hacettepe Üniversitesi: <http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/dersler/ebb/ebb467-guz2000/hande-p.html> adresinden alındı
- Tunga, Y. &. (2016). E-öğrenme ortamlarında oyunlaştırma yaklaşımı kullanımının öğrenenlerin motivasyon durumlarına katkısının incelenmesi. *10th International Computer and Instructional Technologies Symposium* (s. pp. 620-625). Rize: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi.
- Turhan, E. (2005). *“Okul Yöneticilerinin Geliştirilmeye İhtiyaç Duydukları Yönetmelere ve Uzaktan Eğitim Teknolojilerine İlişkin Görüşleri”*, Doktora Tezi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tutar, M. (2015). *Eğitim bilişim ağı (EBA) sitesine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Verduin, J. v. (1994). *Uzaktan eğitim: etkin uygulama esasları (İ.Maviş, Çev)*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi.

- Yalın, H. İ. (2005). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yeğitek. (2020, Nisan 12). <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/about.html>. NİSAN 13, 2020 tarihinde <http://fatihprojesi.meb.gov.tr>: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/about.html> adresinden alındı
- Yıldırım, S. (2007). Current utilization of ICT in Turkish basic education schools: A review of teachers' ICT use and barriersto integration. *International Journal of Instructional Media*, 34 (2), 171–186.
- Zırhlıoğlu, Ç. (2006). *Türkiye genelinde ve bölgeler arasında bilgisayar kullanımı ve uzaktan eğitim ile ilgili istatistiksel analiz*, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

UZAKTAN EĞİTİMDE YAŞANAN SORUNLARI BELİRLEME ANKETİ

Değerli öğretmen,

Bu anket Ahmet Yesevi Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans programı "Covid 19 Pandemisi nedeniyle uygulanan uzaktan eğitime yönelik ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin yaşadığı problemlerin ve hazırbulunuşluk seviyelerinin araştırılması " konulu dönem projesi için hazırlanmıştır. Veriler bilimsel olarak değerlendirilecektir. Vereceğiniz sağlıklı cevaplar araştırmanın sağlıklı bir şekilde sonuçlanmasına katkıda bulunacaktır. Ayırdığınız zaman ve ilginiz için şimdiden teşekkür ederim.

1915

A)ÖĞRETMEN KİŞİSEL BİLGİLERİ			
1.Ünvanınız:		2.Görev yaptığınız okul kademesi	
☐ Sınıf Öğretmeni	☐ Branş öğretmeni	☐ İlkokul	☐ Ortaokul
3.Cinsiyetiniz:			
☐ Kadın	☐ Erkek		
4.Yaşınız			
☐ 20-25	☐ 26-30	☐ 31-40	☐ 41-50 ☐ 51 ve üzeri
5.Kıdem yılınız:			
☐ 1-5	☐ 6-10	☐ 11-20	☐ 21-30 ☐ 31 ve üzeri
6.Eğitim durumunuz			
☐ Yüksekokul (Ön Lisans)	☐ Fakülte(Lisans)	☐ Yüksek Lisans	☐ Doktora ☐ Diğer

B)ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİM BİLGİ SEVİYELERİ	EVET	KISME N	HAYIR
7.Uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi misiniz?			
8.MEB uzaktan eğitim çalışmaları hakkında bilgi sahibi misiniz?			
9.Uzaktan eğitim ile ilgili ders içeriği materyal hazırlama hakkında bilginiz var mı?			
10.Uzaktan eğitim denilince hangilerini anlıyorsunuz?(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.)			
☐ İNTERNET ☐ TV ☐ TELEFON ☐ VİDEO KONFERANS ☐ ÇOKLU ORTAM ☐ DİĞER.....			

11.Uzaktan eğitimde hangi araçları kullanıyorsunuz?(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.)
☐ EBA ☐ ZOOM ☐ ADOBE CONNECT ☐ YOUTUBE ☐ WHATSAPP ☐ DİĞER.....
12.Uzaktan eğitimde hangi yöntemleri kullanıyorsunuz?(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.)
☐ Canlı ders ☐ Dosya paylaşımı ☐ Video ders
13.Bilgisayar kullanma düzeyi konusunda kendinizi nasıl konumlandırıyorsunuz? İlgili başlıkta size en uygun olan tek seçeneği işaretleyiniz.
☐ Kullanmıyorum ☐ Başlangıç Seviyesi ☐ Orta ☐ İyi ☐ Profesyonel
14.İnternet kullanma düzeyi konusunda kendinizi nasıl konumlandırıyorsunuz? İlgili başlıkta size en uygun olan tek seçeneği işaretleyiniz.
☐ Kullanmıyorum ☐ Başlangıç Seviyesi ☐ Orta ☐ İyi ☐ Profesyonel

C) UZAKTAN EĞİTİM İLE İLGİLİ TECRÜBELERİNİZ	EVET	HAYIR
15.Uzaktan eğitim ile ilgili hizmet içi eğitim aldınız mı?		
16.Uzaktan eğitim yolu ile daha önce ders verdiniz mi?		
17.Uzaktan eğitim ile öğrencilerinize değerlendirme yaptınız mı?		
18.Web 2.0 teknolojisi hakkında hizmet içi eğitim aldınız mı?		
19.Web 2.0 teknolojisini uzaktan eğitimde kullandınız mı?		
20.Herhangi bir uzaktan eğitim yönetim sistemine materyal ekleyebilir misiniz?		
21.Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Bilişim Ağı'nı (EBA) kullanıyor musunuz?		

1916

D) UZAKTAN EĞİTİMDE YAŞADIĞINIZ PROBLEMLER	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman
22.İnternete erişim konusunda problem yaşıyor musunuz?				
23.Bilgisayar kullanımı konusunda problem yaşıyor musunuz?				
24.EBA'ya erişim konusunda problem yaşıyor musunuz?				
25.EBA sistemi üzerindeki e-ders içeriklerinin yeterliliği konusunda problem yaşıyor musunuz?				
26.EBA ders içeriklerinde kullanılan ses, video, görüntü gibi öğelerin sorunsuzca çalışması konusunda problem yaşıyor musunuz?				
27.Uzaktan Eğitimde öğrencilere ödev verme ve ödevleri takip etme konusunda problem yaşıyor musunuz?				
28.Uzaktan Eğitimde öğrenciler ile eş zamanlı iletişim sağlanması konusunda problem yaşıyor musunuz?				
29.Uzaktan eğitim ile öğrenilmesi beklenen konuların öğretimi konusunda problem yaşıyor musunuz?				
30.Öğrencilerinizle istediğiniz zamanda derse erişiminin sağlanması konusunda problem yaşıyor musunuz?				
31.Öğrencilere uygulamalı olarak verilmesi gereken derslerin öğretilmesi konusunda problem yaşıyor musunuz?				

32.Öğrencilere öğrenme durumlarına ilişkin dönüt sağlanması konusunda problem yaşıyor musunuz?				
33.Öğrencilere yerinde ve zamanında dönüt yapılması konusunda problem yaşıyor musunuz?				
34.Öğrencilerin öğrenme sürecine etkin bir şekilde katılımının sağlanması konusunda problem yaşıyor musunuz?				
35.Öğrenci değerlendirme süreçleri konusunda problem yaşıyor musunuz?				
36.Ders anlatımında kullanılan yöntemlerin uzaktan eğitime olan uygunluğu konusunda problem yaşıyor musunuz?				
37.Uzaktan eğitim yoluyla verilen derslerin ihtiyacı karşılama durumu konusunda problem yaşıyor musunuz?				
38.Uzaktan eğitim yolu ile verilen derslerin kalıcılığı konusunda problem yaşıyor musunuz?				
39.Uzaktan eğitim sürecinde <u>en çok</u> karşılaştığınız sorun nedir?				
☐ İnternette kaynaklanan sorunlar ☐ Öğrencilerden kaynaklanan sorunlar(İnternet,derse katılım,ilgisizlik vb.) ☐ Uzaktan eğitim platformlarının sistem altyapı sorunları ☐ Uzaktan eğitim kullanımı konusunda bireysel motivasyon eksikliği ☐ Uzaktan eğitim süreci ve araçları hakkında bilgi yetersizliği ☐ Sorun yaşamıyorum ☐ Diğer.....				